

Za boljše izkoriščanje strojev v tovarnah

Borza prostih zmogljivosti - pobuda reških industrijskih podjetij

Zagreb, 15. okt. (Tanjug) Zagrebški podjetji (podjetja) strojegradnje, kovinske in elektroindustrije so sprejeli pobudo reških industrijskih podjetij, da bi z nekakšno »borzo prostih kapacitet« bolje izkoristili stroje in naprave v svojih tovarnah. Računajo, da bodo z organizacijskim sodelovanjem podjetij, ki imajo presežne zmogljivosti in tistih, ki nimajo primernih strojev za posamezna dela (namesto dosedanjih posameznih sodelovanj nekaterih podjetij) bolje izkoristile zmogljivosti v določenih fazah proizvodnje za 30 do 50%.

Zamisel izvira iz industrijskih podjetij na Reki, med katerimi imajo nekatera zelo velike zmogljivosti in moderne naprave za določene operacije, medtem ko so na drugi strani podjetja, ki so jim prav tako potrebne takšne operacije, nimajo pa možnosti, da bi nabavile in racionalno izkoristile ustrezne naprave. S pomočjo Zavoda za pospeševanje proizvodnje na Reki so organizirali redno izmenjavo informacij o presežnih zmogljivostih v posameznih fazah, oziroma o povpraševanju drugih podjetij po določenih pogojih.

Industrijska podjetja v Zagrebu, ki imajo n. pr. stroje za zvijanje pločevine, posebne orodne stroje in druge sodobne naprave, bodo dostavljala o tem informacije tako imenovani »borzi svobodnih kapacitet«, kjer bodo na enak način zbirali tudi podatke o povpraševanju po določenih uslugah in na ta način pomagali enim in drugim podjetjem, da bi na racionalen način zadovoljila svoje potrebe. Zagrebška podjetja bodo, tudi izmenjali informacije o prostih zmogljivostih in morebitnih potrebah po zmogljivostih s podjetji na Reki. Računajo, da bi bilo tako sodelovanje koristno tudi z drugimi industrijskimi področji v državi.

Ostri ukrepi proti povišanju cen v BiH

Sarajevo, 15. okt. (Tanjug) Cene živin in industrijskih izdelkov se v večini krajev v Bosni in Hercegovini po nedavnih ukrepih zveznega izvršnega sveta niso znatneje spremenile in je ostal trg stabilen. V začetku so bili pozivski za povišanje cen posameznih predmetov in uslug, vendar pa so v vseh takih primerih posredovali ljudski odbori in tržne inspekcije, ki so določili cene na prejšnji stopnji. Okrajni in občinski ljudski odbori so opozorili gospodarske organizacije, da na svojih področjih ne smejo povečati cen pred objavo ustreznih predpisov.

šče za 5 din, češ da se je podražil sladkor. Ko pa so ugotovili, da povečana cena sladkorja podražuje slaščičarstvo za pol dinarja, so podražili preklicali. Bili so tudi primeri, da so čezmerno povečali cene moka in kruha, kar pa je preprečilo pravočasno posredovanje organov ljudske oblasti.

Prve dni oktobra so podjetja »Zitoprometa« in pekarnice podražile pecivo, nekateri gostinski obrati pa kruh za dinar pri kosu, vendar pa so po posredovanju obrtnih zbornic in tržnih inspekcij uvedli stare cene. Tudi nekateri zasebni slaščičarji so podražili sla-

Študij v aktivih Ljudske mladine

Ljubljana, 15. okt. Včeraj je bilo v Klubu ljudskih poslancev republiškega posvetovanje o organiziranju ideološko političnega dela v osnovnih organizacijah Ljudske mladine, ki ga je sklical CK LMS. Udeležili so se ga predsedniki okrajnih in občinskih komitejev ter odgovorni člani komitejev za politično ideološko delo v LM. Prisostvoval mu je tudi sekretar ideološke komisije CK ZKS Dušan Bole, ki je zbranim mladinskim aktivistom dal več koristnih napotkov za izvajanje študija, pri čemer bo LM pomagala tudi Zveza komunistov.

Člen predsedstva CK LMS Tone Poljšak je uvodoma podrobneje obravnaval naloge in oblike ideološko političnega dela v mladinski organizaciji v prihodnjih mesecih. Aktivni LMS se bodo v okviru študijskega programa seznanili z vlogo in nalogami mladinske organizacije, z delom svoje komunice, z aktualnimi gospodarskimi in političnimi problemi, aktivni LMS na solah pa tudi s šolsko reformo. Razen tega bodo lahko iz dopolnilnih tem proučevali mednarodno delavsko in mladinsko gibanje ter druge sodobne pojave in dogodke iz današnje stvarnosti, ki zanimajo mladino. Ves študijski program temelji na gra-

divu VI. kongresa LJM in na programu ZKJ. Hkrati s tem študijem, ki ga bodo vodili predavatelji iz vrst mladinskih aktivistov in ZK, bodo po posebnem programu delale tudi večerne mladinske politične šole v okrajnih in večjih občinskih središčih, kakor tudi marksistični krožki na solah, »Priročnik za mlade aktiviste« pa bo sprotil objavljati ustrezno študijsko gradivo. Ob koncu posvetovanja je sekretar CK LMS Stane Kranjc med drugim pojasnil udeležencem tudi aktualne politične in organizacijske naloge ter zlasti poudaril naloge v zvezi s sprejemanjem aktivnih mladincev in mladink v Zvezo komunistov.

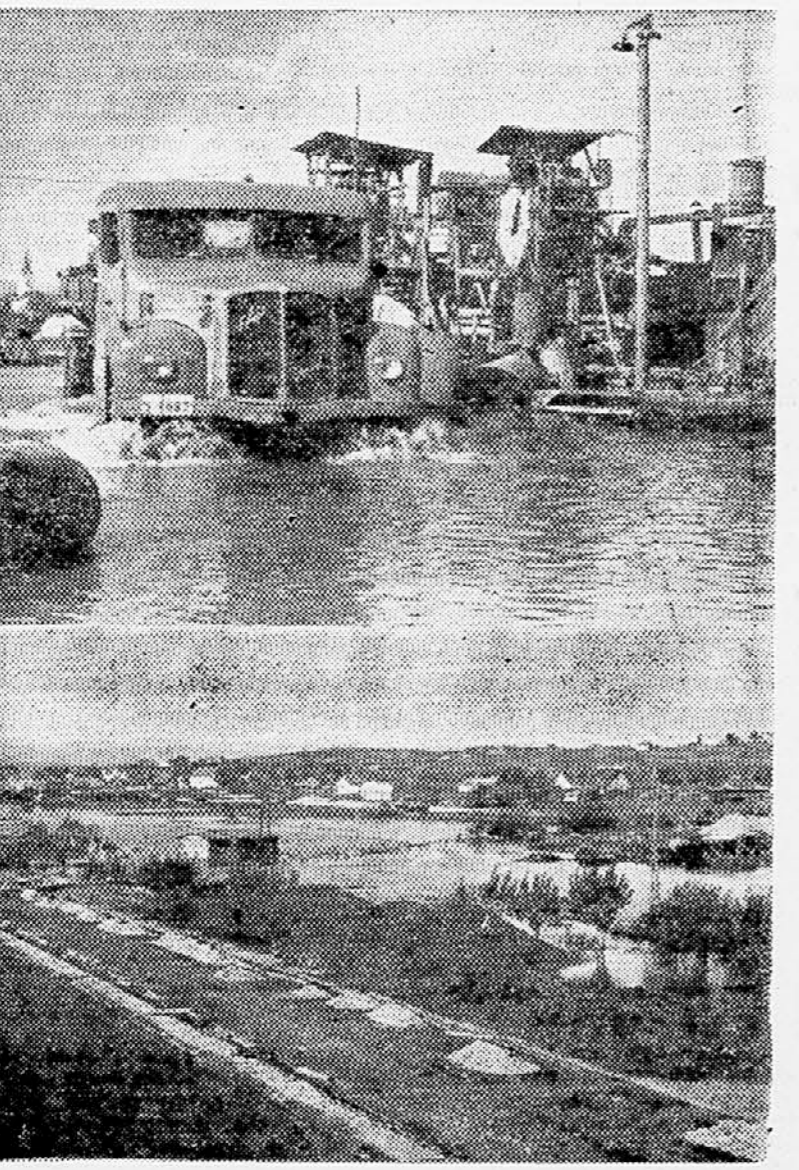
Štiriletni študij na sarajevski univerzi Sarajevo, 15. okt. (Tanjug) Izvršni svet Bosne in Hercegovine je na današnji seji pod predsedstvom Osmana Karabegovića odobril načrt zakona o spremembah zakona o univerzi v Sarajevu. Po tem načrtu zakona bo redni pouk na vseh fakultetah trajal 8 semestrov, razen na veterinarski, kjer bo trajal 9 semestrov, in na medicinski, kjer bo trajal 10 semestrov. Nameravana je tudi ločitev dosedanjih odsekov kmetijsko-gozdarske fakultete na samostojne fakultete.

Na prvih sejah bosta oba zbora določila dnevni red. Pričakujejo, da bo zvezna ljudska skupščina na tem sestanku razpravljala naprej o poročilu zveznega izvršnega sveta o gibanju gospodarstva v dobi januar-avgust leta 1966.

Razen tega bodo na dnevnem redu predlogi zakonov o izpremembah zakona o javnih uslugah, o izpremembah zakona o pokojninskem zavarovanju, o izpremembah zakona o vojaških vojnih invalidih, kakor tudi vrsta predlogov in odločb z gospodarskega področja.

Nagrade za najboljše paviljone na bruseljski razstavi Bruselj, 15. okt. (Tanjug) - Češko-slovaška je prejela danes prvo nagrado za najboljši paviljon na svetovni razstavi v Bruslju. Drugi je belgijski paviljon gradbeništva, tretji pa splošno britanski paviljon. Paviljona ZDA in Zahodne Nemčije sta na četrtem mestu, paviljon Sovjetske zveze pa na trinajstem mestu. Prvih 35 paviljонов, med katerimi je tudi jugoslovanski, je prejelo zlate kolajne, srebrne kolajne so dobili Luksemburg, Iran, Tunis in Argentina, bronaste San Marino, Monaco, Lichtenstein, Filipini, Kambodža, Dominikanska republika, Sudan in Nikaragua.

Ocenjevanje delovnih mest Beograd, 15. oktobra. (Tanjug) V Beogradu je bil danes sestanek predsedništva Zvezne industrijske zbornice s sekretarji vsestrokovnih združenj, na katerem so proučili rezultate dosedanje analitične ocene delovnih mest. V zvezi s tem so razpravljali tudi o načinu določanja minimalnih osebnih dohodkov v industrijskih podjetjih.

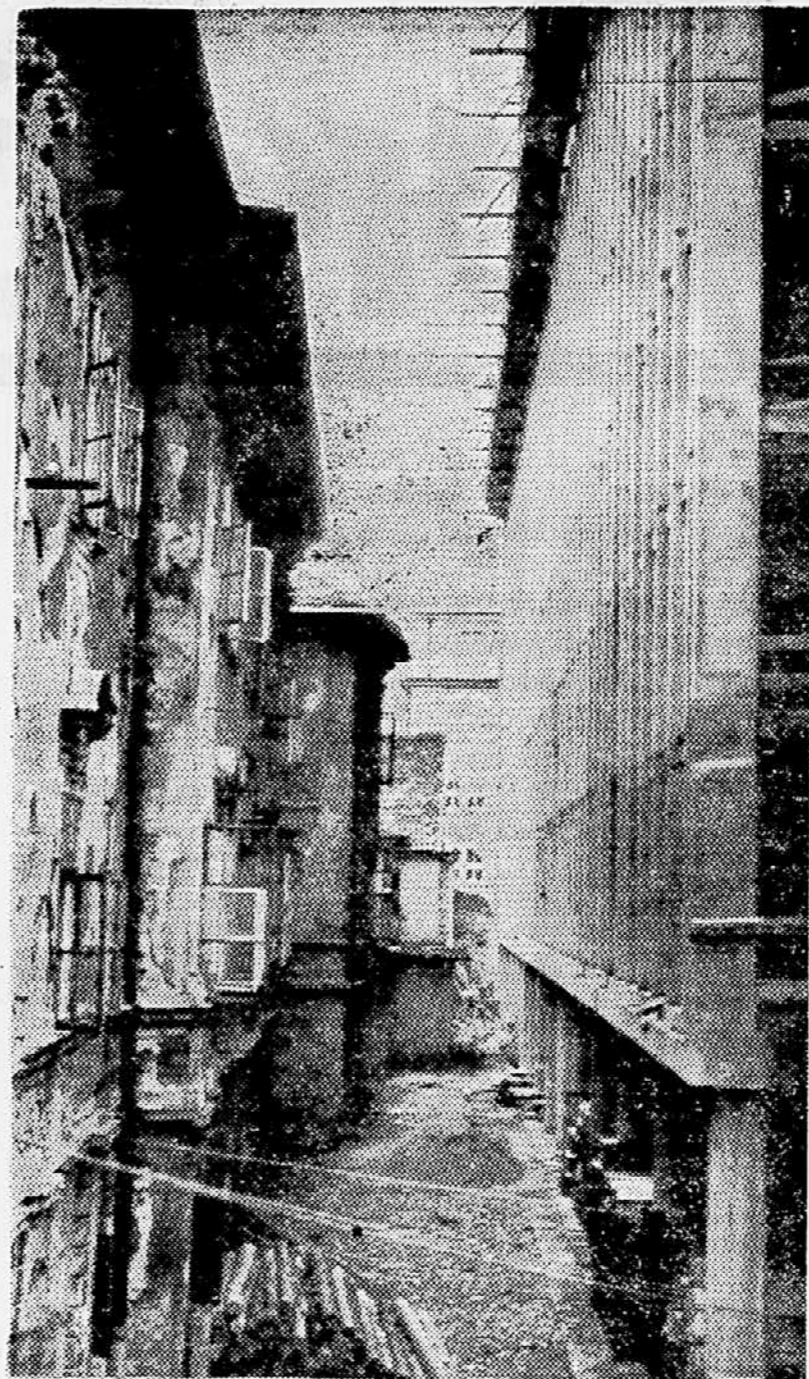

Zadnje deževje pred dvema, oziroma tremi dnevi bi skoraj napravilo večjo škodo na gradbišču avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. Zaradi obilnih padavin je pri Trebnjem nastalo pravo jezero, ki je skoraj zalilo asfaltno bazo »Slovenija ceste«. Na zgornji sliki vidimo, kako so tovorni avtomobili »pluli« do asfaltna baze, odkoder vozijo vroč asfalt na traso, na spodnji sliki pa se dobro vidi, da sama trasa avtomobilske ceste ni bila prizadeta. — (Foto: Erjavec — Stična)

Upravni odbor Jugoslovanske investicijske banke je na zadnji seji odobril investicijska posojila nekaterim občinskim ljudskim odborom in hotelom v Sloveniji, ki naj bi bila namenjena za pospeševanje turizma. Za pospeševanje turizma oziroma turškega prometa je bilo občinskemu ljudskemu odboru Piran odobreno 294,9 milijona dinarjev za vodovod, električno omrežje, javno razsvetljavo

in kanalizacijo v Portorožu ter za parno pekarno in klavnico v Piranu. Občini Bled je bilo odobreno posojilo v znesku 207,9 milijonov dinarjev za vodovod in kanalizacijo. Občinski ljudski odbor Koper je dobil za ureditev plaže, kabin in sanitarnih naprav ter za vodovod, kanalizacijo in elektrifikacijo v Ankaranu 54,4 milijona dinarjev. Občini Rogaška Slatina je bilo odobreno posojilo za ureditev vodovoda v višini 35,3 milijona dinarjev. Občinski ljudski odbor Maribor-Tabor je dobil 22,9 milijona dinarjev za Pohorsko vzpenjačo, t. j. za nakup nadaljnjih 22 kabin in za ureditev ostalih naprav na vzpenjači. Za ureditev parkirnega prostora pred Postojnsko jamo pa je občina v Postojni dobila 8,5 milijona dinarjev.

Investicijski krediti so bili odobreni tudi različnim slovenskim hotelom za rekonstrukcijo, in sicer hotel »Slona« v Ljubljani 194,5 milijona, hotel »Triglav« v Kopru 74,1 milijona, hotel »Turist« v Ankaranu 59,4 milijona, hotel »Orel« v

Tako si stojijo nasproti svetle vertikale nove gradnje sredi mesta in žalobni stari zidovi Kozlerjeve hiše. Dokleje se bodo še lahko upirali razkošni sodesi? In pohodu časa? In vendar je v tej njihovi upornosti, čeprav žalostni, svojevrstven mik. (Foto: Busić)

Turistični sveti naj bi pomagali pri razvoju turizma

V Rogoški Slatini se je zbralo nad 1200 gostinskih in turističnih delavcev

ROGAŠKA SLATINA, 15. oktobra. Rogoška Slatina je povsem spremenjena. Mnóžica avtobusov in ljudi je vnesla za pozen jesenski čas že kar nevsakdanji mir v naše največje zdraviliško naselje. Danes in jutri je v veliki dvorani zdraviliškega doma VI. gostinski turistični zbor, ki se ga udeležilo nad 1200 gostinskih in turističnih delavcev iz vse Slovenije. V popoldanskem delu zasedanja je večje število govornikov osvetlilo gostinska in turistična vprašanja in dopolnilo poročilo. Predsednik strokovnega sveta za turizem Danilo Dougan se je ustavil največ pri šolstvu in dejal, da je vedno bolj očitno, da redno šolanje in vajeništvo ne more zadovoljiti vseh potreb. Zato pridobi na veljavi strokovno izpopolnjevanje starejših na delovnih mestih. Pri tem nikakor ne smemo pozabiti na družbeno vzgojo. Tehtne so bile tudi njegove pripombe na račun preseganja rednega delovnega časa. Osemurni de-

javnik je pravica, za katero smo se borili desetletja in te pravice ne sme nihče krati delovnemu človeku. Če pa dela nekdo več kot osem ur, je treba sorazmerno uravnati tudi plačo. Član republiškega izvršnega sveta Miran Košmelj je dejal, da lahko samo povečanje delovne stornosti zboljša življenjski položaj delavcev. Čeprav se dotok tujih turistov vsako leto zvišuje, pa vendar ne moremo govoriti o sorazmernih koristih za naše gospodarstvo, ker je turistična dejavnost pri nas še vse pre-

malo organizirana. Tov. Leopold Krese se je obširneje zadržal pri neprecenljivi vlogi sindikata v iskanju vsega dobrega in koristnega v našem gospodarskem življenju. Za konec je spregovoril še beograjski gost Ljubo Mijatović, ki se je dotaknil prečini vprašanj v našem turizmu, poudaril odlično vlogo sindikatov in se prav tako zavzel za vztrajanje pri osemurnem delavniku. V zvezi s pomanjkanjem delovnih moči je predlagal zanimivo novost: gostinska podjetja naj bi vsaj v času najhujšega navala gostov najela honorarno delovno silo. Sicer bi bil to res zadnji »zgod v silo, vendar je nedvomno sprejemljiv, če drugo možnost ni. Predsednik Mijatović se je obširno zadržal še pri vlogi delavskega upravljanja in pri sodelovanju gostincev v vseh oblikah družbenega življenja. Posebno odločno se je zavzel za ustanovitev turističnih svetov, ki bodo morali biti sposobni uspešno organizirati turizem in odpravljati slabosti. Zbor v Rogoški Slatini je bil izredno uspešen. Poleg izčrpane obravnave vseh problemov, je dosegel še veliko več. V Rogoški Slatini se je zbralo približno ena šestina vseh slovenskih gostincev. Izmajljava mnjenj in izkušeni je prvo vodilo letošnjega zbora. Tig

Za komunalne naprave 624 milijonov za rekonstrukcijo hotelov 448 milijonov

Mariboru 34,9 milijona, hotel »Galeb« v Kopru 26,4 milijona, hotel »Metropol« v Piranu 21,7 milijona, hotel »Soča« v Rogoški Slatini 11,7 milijona in hotel »Slovenski dom« v Rogoški Slatini 7,9 milijona dinarjev. Skupaj je bilo odobrenih investicijskih kreditov za pospeševanje turizma 623,9 milijona dinarjev in za rekonstrukcijo

hotelov skupaj z že prej odobrenim kreditom hotelu »Central« v Portorožu 448,3 milijone dinarjev. Odobritev investicijskih posojil za hotele je dokončana, med tem ko bo sklep o odobrenih posojilih za pospeševanje turškega prometa dokončan, ko bodo rešena še nekatera pravna vprašanja.

Kooperacija s tujimi podjetji

Zagreb, 15. okt. (Tanjug) Doslej je 32 industrijskih podjetij v Hrvatski sklenilo kooperacijo s tujimi podjetji ali pa dela po njihovih licencah. Na podlagi licenčnih pogodb s tujimi podjetji kupujejo naši proizvajalci v pravem času določen odstotek delov za posamezne proizvode, ki jih izdelujejo v kooperaciji, in razširjajo obem lastno proizvodnjo, da bi se končno popolnoma osamosvojili. Po oceni republiškega sekretariata za

industrijo je osamosvajanje domače proizvodnje v glavnem zadovoljivo in v skladu z dogovorjenimi obveznostmi. V proizvodnji telefonskih naprav je podjetje »Nikola Tesla« v Zagrebu že leto dni po sklenjeni licenčni pogodbi z neko švedsko tvrdko začelo izdelovati 75 % sestavnih delov, v prihodnjem letu pa se bo ta izdelava povečala na 95 odstotkov. Še nadalje bodo uvažali okoli 5 % sestavnih delov telefonskih naprav, katerih izdelava v Jugoslaviji ne bi bila racionalna. Podjetje »Jugoturbina« izdeluje 70 do 90 % sestavnih delov za ladijske Dieslove motorje, ki jih delajo po švicarski licenci. V letu 1966 pa bodo uvažali samo 10 % sestavnih delov za vse vrste motorjev. V istem podjetju izdelujejo že sedaj 75 do 85 % posameznih delov za parne turbine, ki jih izdelujejo v kooperaciji z nekimi zahodnonemškimi podjetji, po dveh letih pa bodo uvažali samo še 5 % sestavnih delov. Tovarna motorjev v Zagrebu je začela lani izdelovati

1. novembra bo izplačan upokojenecem in invalidom 2-mesečni dodatek

Beograd, 15. okt. (Tanjug) Izvršni odbor skupščine Zveznega zavoda za socialno zavarovanje je včeraj razpravljal o načrtu zakona o invalidskem zavarovanju, o izvajanju pokojninskega zakona in o ukrepih za izvajanje odloka zveznega izvršnega sveta o povečanju pokojnin, invalidnin in dodatka za otroke. Izvršni odbor se je strinjal z osnutkom zakona o invalidskem zavarovanju. Po razpravi o odloku zveznega izvršnega sveta je sklenil pozvati vse okrajne zavode, naj čim hitreje uredijo vse, da bodo lahko izplačali povečane pokojnine, invalidnin in dodatka za otroke. Te zneske naj bi izplačali 1. novembra vsem, ki imajo pravico nanje, in sicer za oktober in november.

motocikle v skupnosti z avstrijsko tvrdko, pri čemer uvažajo okoli 60 % sestavnih delov. V prihodnjem letu bo tovorna motorjev že sama izdelovala 99 % sestavnih delov za motocikle. V proizvodnji šivalnih strojev je v kooperaciji z neko italijansko tvrdko podjetje »Vlado Bagat« montiralo lani nad 80 % uvoženih delov, leta 1961 pa bodo vse izdelovali doma. Prav tako ima skupnost za izdelavo električnih aparatov »EKA« v programu, da se bo v dveh letih popolnoma osamosvojila v proizvodnji štedilnikov, hladilnikov, sesalcev in drugih aparatov, ki jih je začela izdelovati v sodelovanju s tujimi podjetji. Iz tovarni »Djuro Djaković« izdelujejo Dieslove lokomotive v kooperaciji z avstrijskim podjetjem in uvažajo polovico sestavnih delov. Kakor pa podučarjajo v tovarni, bo mogoče te lokomotive v celoti izdelovati doma, ako bi kako do- mače podjetje prevzelo izdelavo Dieslovih motorjev in menjalcev.

Včeraj in danes

Razširjenje tovarne aluminija v Kidričevem Beograd, 15. okt. (Tanjug) V kratkem se bo začelo razširjanje in moderniziranje tovarne glinice in aluminija v Kidričevem po načrtih francoske tvrdke za kemično in aluminijsko industrijo »Pechiney«. Sporazum o tehničnem sodelovanju s to tvrdko za preurejanje tovarne v Kidričevem je bil sklenjen pred nekaj meseci.

Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem bo povečala po rekonstrukciji proizvodnjo glinice od 45.000 na 90.000 ton, aluminija pa od 20.000 na 40.000 ton na leto. Večji del potrebnih naprav za razširjenje proizvodnje v tovarni bodo izdelali v Jugoslaviji.

15-letnica ustanovitve prvih partizanskih šol v Sremu Beograd, 15. okt. (Tanjug) V Sremski Mitrovici in okoliških krajih bodo 18. in 19. oktobra proslavili 15-letnico ustanovitve prvih partizanskih šol v Sremu, V Sremski Mitrovici bodo 18. oktobra odprli razstavo o šolstvu med narodnoosvobodilno vojno v Sremu in pridelili slavnostno akademijo, 19. oktobra pa bodo v Subotici odkrili spominsko ploščo na eni izmed prvih partizanskih šol.

Te prve partizanske osnovne šole so začeli ustanovljati že v začetku leta 1943 v osvobodjenih krajih. Jeseni tega leta je bilo že 20 takih šol, ki so delale tudi vse leto 1944. Pri partizanskih šolah so ustanovili tudi pionirske organizacije, ki so organizirale zbiranje hrane in drugega materiala za partizane. Po pogostih vpadih sovražnih enot so bile partizanske šole navadno zelo poškodovane, njihov inventar pa požgan. Po uk se je po ponovni osvoboditvi zopet nadaljeval.

Zbor planincev na Avali Beograd, 15. okt. (Tanjug) Ob 10-letnici Planinske zveze Srbije in v počastitev bližnjega kongresa za telesno kulturo bo na Avali 2. novembra veliko zborovanje planincev. Ob tej priložnosti bodo pri najstarejšem planinskem domu v Srbiji razdelili častne diplome zaslužnim planincem. Zborovanju bodo prisostvovali zastopniki planinskih društev s Kosmeta, iz Vojvodine, ožje Srbije in drugih krajev države.

Stari dom na Avali bodo v kratkem preosnovali v Planinski muzej.

Ob robu dogodkov

Pot do SUNFED

Ves povojni razvoj finansiranja projektov, se bolj pa kapitalne izgradnje v gospodarsko nerazvitih državah, spremljata dve prizadevanji, dve politiki. Z ene strani je tisti, ki daje. Ta bi hotel — če se je že odločil dati ali posoditi — to storiti tako rekoč med štirimi očmi, brez posredovanja tretjega. Temu pravijo tudi bilateralnost. Seveda je tisti, ki daje, v tem primeru v mnogo močnejšem položaju, ker lahko izsili mnogo boljše pogoje od gospodarsko zaostale države, jo mnogo bolj naveže nase in vpliva nanjo tudi v političnem smislu.

Z druge strani so si gospodarsko zaostale države zmeraj pridale, da bi ušle temu neposrednemu pritisku gospodarsko močnih držav, da bi omilile njihove pogoje in imele čim večjo sročbo pri razpoložljivosti s pomočjo ali krediti. Razumljivo je, da so se potemtakem te države potegovala za tako obliko mednarodne pomoči, ki bi izhajala iz nekega mednarodnega sklada, v katerem bi prispevali vsi ali vsi tisti, ki to zmorejo. Ta sklad bi bil pod okriljem neke mednarodne organizacije (OZN), ki bi jamčila, da bi se razpoložljiva finančna sredstva čim pravičnejše delila.

Ti dve tendenci sta naravnost odprta spremljati boj za ustanovitve posebnega fonda Združenih narodov za gospodarski razvoj SUNFED. Prvi zaradi omahovanja finančnih veselij (predsednik ZDA), da bi se odpravile svojemu najmočnejšemu oročju — vplivanju s posredovanjem kapitala na druge države — je Generalna skupščina OZN šele zdaj sprejela predlog o ustanovitvi posebnega fonda za pomoč nerazvitim državam. To je bilo mogoče zato, ker so ZDA sporočile, da bodo dale 58 milijonov dolarjev kot prvi prispevek posebnemu fondu. S tem so ZDA privolile v načelo mednarodno nadzorovanega sklada za pomoč nerazvitim državam. Čeprav so se tudi morale iti na kompromis, če so hoteli, da bo sploh prišlo do ustanovitve SUNFED.

Pri tem je treba poudariti, da je bil zdaj ustanovljen šele poseben fond za financiranje projektov in poskusnih obratov v nerazvitih državah za izkoriščanje naravnih bogastev, industrije, obrti, prometa, gradbeništva, zdravstva, kmetstva, statistike in javne uprave. Kako bo pa ta fond prejel sredstva v SUNFED, še ostalo odprto vprašanje. Naloga SUNFED bi namreč bila — za razliko od posebnega fonda — da finansira široko kapitalno inženjersko in raziskovalno delo na področju nerazvitih držav, ne pa da se omeji na projekte in poskusne obrate. Taka bi morala biti naloga tega posebnega fonda.

Drugi kompromis je bil došen ob vprašanju, kdo bo upravljal svet fonda, ali ekonomsko-socialni svet ali Generalna skupščina. Industrijske države, posebno ZDA, ki so največ prispevale fondu, so nasprotovale temu, da bi upravljal svet volila Generalna skupščina. ZDA so se tudi močno upirale temu, kar so nerazvite države najbolj nujno zahtevale, da bi fond čimprej prejel sredstva v SUNFED. Pri glasovanju so manj razvite države ostale v manjšini in tako je zmagalo stališče ZDA in drugih industrijsko razvitih držav.

Toda če gledamo v celoti, moramo ugotoviti, da je zamisel o mednarodnem finančnem gospodarskem razvoju v zaostalih državah po več letih doživela veliko zmago. To seveda ne pomeni, da bi s tem odpadle oblike zasebnih tujih investicij in posameznih zaostalih državah. To vprašanje je resnikar stvar vsake posamezne države. Pomeni pa, da so gospodarsko zaostale države spet uveljavile novo obliko mednarodne pomoči, ki jih bo ščitila pred prehudim pritiskom dajalcev kapitala, ki bi večkrat v zamenjavo za finančno pomoč hoteli dobiti še kaj več, kot so dali.

Bip

Ostavka jordanskega ministra

Amana, 15. okt. (Reuter). Jordanski kralj Hussein je danes sprejel ostavko ministra za pravosodje Alija Hindavija in na njegovo mesto imenoval ministra za gospodarstvo Samana Davuda. Zakaj je Hindavij odstopil, niso sporočili.

Sestane v Varšavi

Varšava, 15. okt. (Reuter). Veleposlanik LR Kitajske se je danes z osemčlansko delegacijo veleposlanikov Združenih držav zaradi pogajanj o rešitvi krize v Formozi ožinili.

Člani zaprtega kluba

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

LONDON, 15. okt. (Po telefonu). Ko so se Britanci odločili, da bodo tudi oni imeli lastno atomsko orožje, so svoji sklep pojasnili s čisto vojaškimi razlogi. Ko pa je atomska doba prešla v hidrogensko, je dobila britanska želja »ne zaostati v veliki tekmi« prvenstveno politični smisel. Britanija mora biti član hidrogenskega kluba, če želi imeti pozicije velike sile in če hoče, da se bo njen glas slišal v krogu atlantske skupnosti. Iz te koncepcije je izšla tudi britanska težnja imeti tisto, kar imajo Američani in Rusi in — če je mogoče — doseči, da bi tega ne imeli tudi drugi, n. pr. Francozi ali Nemci.

Kolikor je bila taka koncepcija uspešna, je bilo to bolj zaradi tega, ker ostali kandidati za nuklearno članstvo niso imeli možnosti uresničiti svojih namer, kot zaradi tega, ker so pripravljeni prostovoljno sprejeti to britansko koncepcijo. Zaradi tega se je britanska nuklearna diplomacija vedno nekoliko razlikovala od ameriške. Tako britanska pojmovanja se v določeni meri očitujejo tudi v njenih dosedanjih diplomatskih akcijah, ki jih izvaja pred bližnjo ženevsko konferenco.

Britanci so dali na znanje, da jim ni ljubo, ker so se Rusi zopet opredelili za taktiko »doziranja«, ki jo je Gromiko objasnil kot rusko pripravljenost doseči »absolutno številčno ravnotežje« v nuklearnih eksplozijah. V Britaniji smatrajo, da je treba počakati na ženevsko konferenco, da se bo videlo, ali obnovljene sibirskie eksplozije resnično pomenijo pripravljenost doseči izravnavo kot osnovno za praktične aranžmaje ali pa nov pritisk za izsilitev koncesij. Ta nedoločeno britanskega stališča, ki ima namen pustiti vsa vrata odprta, se je kazala tudi v načinu, kako je minister Noble, govoreč sinodi v političnem komiteju Združenih narodov, formuliral britansko stališče. Britanija si ne more dovoliti, je dejal Alan Noble, da bi sprejela končno in stalno prekinitve poskusov z nuklearnim orožjem, ne da bi dobila jamstvo stvarne oborožitve.

Kritika kongresa

Indijski minister Patil se zavzema za okrepitev kongresne stranke

NEW DELHI, 15. oktobra (Tanjug). Po izjavi indijskega ministra za transport in komunikacije Patila, da kongresni vpliv vedno bolj upada, je današnji »Hindustan Standard« objavil uvodnik, v katerem pravi, da se to ne godi samo s kongresom, temveč z vsemi političnimi strankami v Indiji.

Po besedah tega neodvisnega časopisa so indijske politične stranke osnovane z namenom, da naj bodo splošno ljudsko gibanje. V praksi pa je njihova aktivnost omejena na pridobivanje večjega števila glasov. Patil je tudi, da bi morala polovica vseh ministrov centralne indijske vlade odstopiti in se posvetiti delu za okrepitev kongresnega položaja. Po njegovem mnenju bi to lahko pomagalo, da bi se vpliv kongresa ponovno povečal. Če bi sprejeli tako odločitev — je dodal Patil — bi bil jaz prvi minister, ki bi odstopil. Dodal je, da je za državo važnejše poživiti in pojačati kongres, kakor da ima nekaj več ministrov, in to tembolj, ker je po pridobitvi neodvisnosti vpliv kongresa zelo upadel.

Ker spada minister Patil med najvidnejše vodje kongresa, smatra »Hindustan Standard«, da je to tudi splošno kongresno mnenje. Vendar, dodaja časopis, to ne bo dovolj za učvrstitve kongresa. Splošno je znano, pravi list, da sedanji kongresni voditelji niso nikoli sprejeli Ganhijeve

socialne filozofije o vlogi malega človeka, razen kot sredstva za pridobitev podpore med ljudstvom v političnih borbah. Časopis zaključuje, da mora država, kakršna je Indija, usmeriti svojo politično aktivnost prav na tega malega človeka in na njegovo oživitve v vsakodnevnem političnem življenju države.

Gonja se nadaljuje

Na Koroškem še vedno izvajajo pritisk na starše, da bi odjavili svoje otroke — Komentar lista »Manchester Guardian«

DUNAJ, 15. okt. (Tanjug). Po poročilih iz Celovca, so se koroške pokrajinske oblasti odločile, da bodo počakale še 14 dni zaradi morebitnih novih pismenih odjav od dvojezičnega pouka. Šele nato bodo uradno objavili ukinitve »pri-silnega pouka v slovensčino. Na ta način so ostali napor koroških Slovencev, da bi preprečili protizakonito akcijo pokrajinske vlade, brezuspešni.

Do danes še niso sporočili stališča do resolucije, ki so jih slovenski predstavniki 30. septembra poslali pokrajinski in centralni vladi, v katerih so zahtevali prepoved ureditve v Wedenigovega razpisa. Protislovenska kampanja in pritisk nacionalističnih organizacij ter sovinstičnih elementov na slovenske starše za odjavo od dvojezičnega pouka sta še vedno močna.

»Naš tednik — Kronika« v zvezi s tem piše o tem, kako so izvajali pritisk na starše. »Orožniki, občinski sekretarji, cariniki, učitelji in drugi so hodili od hiše do hiše s pri-

klar ne more biti gotova, da bi bila pod takimi okolnostmi mir in varnost popolnoma zadovoljena. Toda ponudba — je nadaljeval Noble — o enoletni prekinitvi poskusov je še vedno v veljavi. Po besedah Alana Nobla ni prenehala veljati, čeprav so Rusi nedavno obnovili svoje poskuse.

Izjava Alan Nobla izraža tisto, kar v Londonu že davno razumejo kot uradno stališče britanske vlade. Britaniji je postalo jasno, da bi nadaljevanje nuklearne tekme tudi ostale kandidate prej, ali slej vključilo vanjo, kar ne ustreza njeni koncepciji atomske diplomacije. Zato je zanj najpreprostejša rešitev doseči kakršenkoli sporazum o prekinitvi, kar bi po britanskem mnenju delovalo tako, da bi Francija odstopila od svoje zahteve postati četrti član nuklearnega kluba.

To britansko stališče temelji na oceni položaja in odnosu v Atlantskem paktu. Britansko stališče, da mora Britanija imeti atomsko bombo, drugi člani atlantske skupnosti pa ni treba, da jo imajo, bodo ostali pretendenti zelo težko sprejeli. Nedavna pripravljenoost de Gaulle, da čimprej vključi Francijo v nuklearni klub, povzroča Britaniji precejšen glavobol, ker bi Francija verjetno sledila tudi Nemčiji in kdo ve, kdo še.

Joža Vrhovac

Izjava Iskenderja Mirze

Karachi, 15. okt. (Reuter). Pakistanski predsednik Mirza je izjavil, da se zunanja politika njegove države ne bo spremenila in da upa, da bo prišlo do tesnejših stikov med državami Commonwealtha. Zatem je dejal, da si želi prijateljskih odnosov z Indijo in da so po njegovem mnenju možni, če bi rešili vprašanje Kašmira in namakalnih prekopov. Dodal je, da želi Pakistan plebiscit za Kašmir.

pravljenim; odjavami in kolektivni. Časopis ponovno poudarja, da je pravilno rešitev pravice slovenske nacionalne manjšine mogoče doseči le na osnovi člena sedem avstrijske državne pogodbe in ob sodelovanju zainteresirane slovenske manjšine. Časopis »Slovenski vestnik« pa piše, da je bila svobodna odločitev staršev samo farsa.

Dogodki na Koroškem so imeli svoj odmev tudi drugod po svetu. Znani britanski dnevnik »Manchester Guardian« je v svoji številki 13. oktobra objavil stališče avstrijskih oblasti do koroških Slovencev kot znamenje prebujanja nacionalističnih teženj. Kot pravi časopis, vzbujajo dogodki na Koroškem vtis, da se Avstrija vrača nazaj v svojo nedozorelo razvojno dobo. Avstrijski nacionalisti so, kot pravi časopis, »naglo pozabili, da je bila dvojezičnost pogoj, da pripadajo ta področja Avstriji. Nedvomno so Avstrijci, ki se bodo spomnili, da so igrali pravice slovenske in hrvaške manjšine važno vlogo pri sklenitvi državnih pogodb z Avstrijo in da so jim bile te pravice v njej tudi zagotovljene.« Časopis zaključuje, da to ni samo problem jugoslovansko-avstrijskih odnosov, temveč tudi preizkusni kamen realizma Avstrije.

MI SE S TEM STRINJAMO, PRECRTALI SMO SAMO, KAR NAM NI BILO VŠEČ.

Debata o razorožitvi

V političnem odboru Generalne skupščine se je včeraj nadaljevala razprava o razorožitvi

NEW YORK, 15. okt. (Reuter). Politični odbor Generalne skupščine OZN je nadaljeval razpravo o razorožitvi. Prvi govornik je bil madžarski zunanji minister dr. Sik, ki je obtožil ZDA, da nočejo sporazuma o prekinitvi poskusov z jedrskim orožjem, niti ne splošnega sporazuma o razorožitvi.

Britanski delegat Alan Noble je v svojem govoru zavrnil priznati niti enega kompromisnega dejanja, in poudaril, da bodo ZDA šle na bližnjo konferenco v Ženevi trdno odločene, da bi dosegle pravičen in trajen sporazum o prekinitvi poskusov z jedrskimi bombami. Včeraj je ameriški delegat predlagal resolucijo 17 držav s predlogi za politiko razorožitve. O resoluciji še ni bilo posebne razprave.

ferenco v Ženevi trdno odločene, da bi dosegle pravičen in trajen sporazum o prekinitvi poskusov z jedrskimi bombami.

Včeraj je ameriški delegat predlagal resolucijo 17 držav s predlogi za politiko razorožitve. O resoluciji še ni bilo posebne razprave.

TELEGRAMI

TANGER — Generalnega sekretarja KP Maroka, Alija Jato, ki so ga aretirali v soboto, so včeraj izpustili. Sodišče v Tangerju je Alija Jato oprostil, ker odločba, po kateri je bil aretiran, v Tangerju ne velja.

DJAKARTA — Na severnem Celebesu se je doslej vdalo indonezijski armadi okrog 6000 upornikov.

KAIRO — Predsednik Mednarodne banke za obnovo in razvoj Eugene Black je prispeval v Kairo na uradne razgovore.

AMAN — Predstavniki jordanske vlade in britanske veleposlaništva v Amanu so potrdili, da se bo začela evakuacija britanskih čet iz Jordanije 20. oktobra. Britanski predstavniki se pogajajo z ZAR, da bi dobili dovoljenje za letanje letal čez ozemlje Sirije.

ATENE — Uradno so sporočili, da bo predsednik vlade Karamanlis sredi novembra obiskal Zahodno Nemčijo. V razgovorih z Adenauerjem bodo posvetili največ pozornosti gospodarskim problemom.

DUNAJ — Delegaciji avstrijske in češkoslovske vlade sta se na Dunaju že četrtič sestali, da bi uredili imovinsko-pravne odnose med obema državama. Pogovori so bili večkrat prekinjeni, ker se obe državi ne moreta sporazumeti o skupni vrednosti avstrijskega premoženja, ki so ga po vojni zaplenili v CSR.

JOKOHAMA — V Jokohami se je začela tridnevna trgovska konferenca, na kateri s isostvuje 200 delegatov iz 19 azijskih držav in iz Irana, Libanona, Turčije in ZAR. Na drugem delu zasedanja, ki bo marca, bodo sodelovali tudi ZDA in evropske države.

NOVA BURMANSKA VLADA

Rangun, 15. okt. (Reuter) Burmansko ministrstvo za obrambo je danes objavilo sestavo nove uradniške vlade generala Ne Vina, ki bo prevzel oblast 28. tega meseca. V sporočilu navajajo imena bivšega predsednika burmanskega vrhovnega sodišča U Tan Maunga, sedanjega predsednika vrhovnega sodišča U Can Tun Aung, profesorja na rangunški univerzi U Ka, predsednika državne banke U Čo Njuna, visokega civilnega funkcionarja U Kin Maung Pjuja, bivšega člana volilne komisije U San Njunta, ing. U Cit Taunga in sodnika U Ba Cara. V sporočilu se dodaja, da bodo ministrske listine podeljene kasneje.

Premier U Nu je že 26. septembra objavil, da izroča oblast generalu Ne Vinu, ker je smatral, da se prihodnje splošne volitve v novembru ne bi mogle pravilno izvršiti. Kas-

neje je na tiskovni konferenci izjavil, da bo general Ne Vin na položaju šefa vlade šest mesecev in da bo pripravil volitve za april.

Sovjetski memorandum Zahodni Nemčiji

Moskva, 15. okt. (Tass) v Moskvi so objavili memorandum, ki ga je izročil sovjetski veleposlanik Smirnov kanclerju Adenauerju. Memorandum poudarja, da možnosti za izboljšanje odnosov niso izkoriščene, da pa Zahodna Nemčija večkrat zavrača pobude Sovjetske zveze, da bi izvajali ukrepe, o katerih so se sporazumeli. V politiki federativne vlade, pravi memorandum, se kažejo elementi, ki ne zavirajo samo razvojne odnose, ampak jih celo grozijo vrniti nazaj v obdobje pred nekaj leti. Ko omenja izjave predstavnikov zahodnonemške vlade, da so odnosi s Sovjetsko zvezo odvisni od tega, ali bo sovjetska vlada pomagala zahodnonemški vladi pri njenih poskusih, da bi se vmešavala v notranje zadeve Vzhodne Nemčije, poudarja memorandum, da Sovjetska zveza na takšen temelju ne bo nikdar zgradila svojih odnosov s katerokoli državo.

Romunski gospodarski ukrep

Bukarešta, 15. okt. (Tanjug) Romunska vlada je sprejela sklep o ustanovitvi »fonda podjetij« v gospodarskih organizacijah in delavskih kolektivih. Sredstva tega fonda, ki bodo ustvarjena z delom dobička, bodo uporabljali za izgradnjo delavskih stanovanj in ostale namene, med drugim tudi za nagrajevanje tistih delavcev, ki bodo dosegli večje uspehe. Sprejet je bil tudi sklep, da se tehnično in administrativno vodstvo podjetij nagrajuje iz posebnega fonda. »Fond podjetij« je ustvarjen pravzaprav iz ukinitve »direktorskega fonda«. Romunska vlada je s sedanji sklepi označila meje, razdelitve in način izkoriščanja fonda, ki naj se v prvi vrsti uporabi za gradnjo stanovanj. Sredstva »fonda podjetij« bodo izročili ljudskim svetom, ki bodo pozneje določeni kolektivom dodeljevali sorazmerno število stanovanj. Iz tega fonda bodo pomagali tudi skupnim delavskim menzam.

Širokosrčnost ali zvijača?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Toda na žalost nas to ne sme zaslapti. So namreč stvarni, ki omejujejo pomen teh sklepov, namreč — kot smo že poudarili — alžirska elita reprezentativnih predstavnikov Alžira. Ki bi jo de Gaulle želel dobiti za svojega sogovornika v razgovorih, je precej dvomljivo. Oni so po zaporih, po taboriščih, v vrstah enot FLN, v tujini. Koliko jih je še ostalo v Alžiru, je težko reči.

Drugič, referendum in omejitve možnosti teh povilnih dogovorov o bodočem statusu Alžira. Neodvisnost bo treba črtati s programa in v najboljšem primeru lahko dosežejo status avtonomne republike v sklopu francoske skupnosti narodov, kolikor je to sprejemljivo za razvnete duhove in zagovornike integracije.

In naposled še ena klavzula v de Gaullovi odredbi, ki lahko v veliki meri zmanjša njen pomen. Namreč vprašanje njegove tolmachenja. Niče od tistih, ki sodelujejo v teroristični organizaciji, se ne sme pojaviti na listi poslanskih kandidatov. Ali dopušča ta klavzula kandidiranje FLN-ovcem? Ako si teoretično zamislimo, da bi nekdo od članov začasne alžirske vlade hotel kandidirati, ali ta klavzula že vnaprej ne onemogoča take namere?

To so torej pozitivne in negativne strani te uredbe. Kako naj v zvezi s tem ocenimo Ferhat Abasovo izjavo? Francoski vladni krogi so pripravljeno videti v njej izraz utrujenosti FLN, zavest, da je bitka izgubljena. Nekateri glasov-

vi govore o tem, da de Gaulle nikakor ni pripravljen na razgovore s FLN. Nasprotno: da so na današnjem sestanku vlade, ki so mu prisostvovali Salan in njegov adjutant, šef generalnega štaba Eny, superprefekt Alžira, Orana in Constantina, minister vojske in pravosodja in seveda de Gaulle sam, razpravljali o forsiranju vojaški akcij, ki naj bi končno oslabilo nacionalne sile in s tem eliminirala tega sogovornika.

Drugi domnevajo, da ni potrebno izključevati možnosti, da se de Gaullov predstavnik vendarle sestane z delegacijo FLN, samo, da ne bi smela nastopiti v svojstvu delegacije začasne vlade, temveč edino kot eden izmed možnih alžirskih sogovornikov. No, ni izključeno, da imajo bolj prav prvi, ker bi se mogel de Gaulle skriti za svojo proklamirano širokosrčnost, da lahko kdorkoli — in glede na to tudi nacionalisti, zahteva od alžirskega naroda na bodočih volitvah odobritev svojih načel.

Kakšna bo usoda te uredbe, kako jo bodo izvajali, to sta vprašanji, ki sta danes najbolj zanimivi in ki bosta za mnogo let določili položaj, tako Francije kot tudi vseh oze-melj, ki so od nje odvisna.

V. Hreščak

Sporočilo o poti »Pionirja«

V Washingtonu so med drugim sporočili, da bodo že novembra izstrelili raketo, ki bo šla 350.888 km visoko — Izjava sovjetskega znanstvenika

WASHINGTON, 15. okt. (USIS). Včeraj so sporočili, da je prva raketa na Mesec, imenovana »Pionir«, dosegla najvišjo višino 126.000 kilometrov. Raketa je letela skoraj dva dneva, nato pa se je v ponedeljek zgodaj zjutraj zaradi izgube hitrosti naprej ustavila, nato pa ponovno prišla v zemeljsko atmosfero s hitrostjo, ki je bila, kot mislijo, nekoliko večja kot 10.000 metrov v sekundi.

Zaradi te hitrosti je raketa ob vstopu v atmosfero ob velikem trenju zgorela kot meteor in izginila nekje nad južnim Pacifikom. Obrambno ministrstvo ZDA je tudi sporočilo, da je prva uradna izjava, ki so jo dali tisku po izstrelitvi raket »Pionir« 11. oktobra, privedla v zmotno, to se pravi, pojavilo se je vprašanje, ali je raketa uspela priti iz območja zemeljske gravitacije ali ne. V tej izjavi je bilo rečeno, da je raketa »Pionir« prišla iz gravitacijskega zemeljskega območja, vendar pa je, kot pravi poročilo, ta izjava vsebovala tehnično napako. Raketa namreč sploh ni prišla iz tega območja, ker to ni bilo niti potrebno, da bi prišla od Meseca.

Prav tako so sporočili, da so znanstveniki ameriškega letal-

stva, ki so izstrelili »Pionirja«, pripravljajo na izstrelitev novega umetnega Mesečevega satelita, ki bo šel preko 350.888 kilometrov daleč. To se bo zgodilo v začetku novembra. Prvi sedaj znanstveniki pripravljajo napake, ki so raketi onemogočile, da bi prišla v območje Meseca. Po njihovem mnenju je bil »Pionir« izstreljen pod prevelikim kotom.

Zaradi tega je nek predstavnik ameriškega letalstva izjavil, da skušajo predvsem povečati hitrost nove rakete in izboljšati delo glavnega gloskopa, s katerim regulirajo raketi vzpon. Dodal je, da bodo mogli vse to popraviti brez velikih težav.

Znanstveniki sedaj proučujejo veliko število elektronskih podatkov, ki jih je sporočil »Pionir« in ki so jih ulo-

vili v observatorijih na Havajih, v Singapuru, na Floridi in v Angliji. Domnevajo, da bodo ti podatki v ostalem pokazali, da se nevarnost radiacije zmanjšuje z dolžino poti. Šef ameriškega letalskega centra za balistične projekte general Shriever je dejal s tem v zvezi, da bodo vse informacije, ki jih je dal »Pionir«, zelo pomembne za izboljšanje naprav pri naslednjih poskusih, kot tudi za človekov prihod v vesolju.

Norveški časopis »Friheten« je danes objavil intervju s poznanim sovjetskim znanstvenikom Vitalijem Bronsteinom, ki je znanstveni svetnik moskovskega planetarija. Profesor Bronstein je časopisu izjavil, da namerava Sovjetska zveza kmalu izstreliti svoj Mesečev sputnik. Po njegovih besedah naj bi ta umetni satelit bil podobne dimenzije kot »Sputnik II«.

Profesor Bronstein je še dejal, da Sovjetska zveza že sedaj razpolaga z raketami, ki bi lahko ponesle satelit do Meseca.

ODGOVORNOST TRGOVINSKIH ZBORNIC

V akciji, ki je zajela državne in tržne organe in ne nazadnje vso našo javnost, da bi se cene industrijskih in zlasti živilskih izdelkov ter kmetijskih pridelkov stabilizirale, in ostale na ravni pred 1. oktobrom, bodo morale trgovinske zbornice odigrati eno glavnih vlog. Preveziti bodo morale pobudo za ukrepe, ki naj bi jih sprejeli občinski ljudski odbori. Tako, namreč kot so se ponekod občine resnično prizadele zavzele za stabilizacijo cen, nekateri ljudski odbori niso pokazali dovolj zanimanja za te probleme. In prav tu je ena izmed trenutno najvažnejših nalog trgovinskih zbornic — predramiti ljudske odbore.

V večjih potrošnih središčih, v industrijskih centrih, so ljudski odbori ukrepe v zvezi z raz-

širjeno uredbo o evidenci in kontroli cen že pripravili, vendar pa nekateri druge občine tega še niso storile. Državni sekretariat za blagovni promet bo za te občine predpisal, da to morajo storiti. Vloga zbornic pri tem pa naj bi bila, kot rečeno, da z nenehno pobudo spremljajo izvajanja ukrepov in z vso energičnostjo uredijo stvari na svojem območju.

Po poročilih s terena posebnih zviševanj cen ni bilo. Vendar posamezni pojavi kažejo, kje naj zbornice zagrabijo, da bodo skupni napori rodili sad za vse.

Naša pozornost je v teh dneh posvečena predvsem trgu s kmetijskimi pridelki in trgovini z živilskimi artikli na drobno ter manj živilski industriji in gostinstvenim podjetjem. Primeri od tu pa kažejo, da bo treba tudi sem obrniti pozornost.

Tako so, na primer, hoteli zvišali ceno svojim izdelkom v mariborski tovarni testenin, kar pa je bilo prepovedano. Šli si se, da namerava oljarna v Slovenski Bistrici zvišati ceno bučnemu olju za 25 din. Verjetno je takih poskusov ali vsaj težej več in bodo morale trgovinske zbornice tako pobete preprečiti s svojo intervencijo.

Drug problem, ki kaže nezaznavno povečanje cen, je prodaja sladkorja trgovcem na drobno. Do podražitve sladkorja so grosisti prodajali v trgovini na drobno sladkor zaradi tako imenovane konkurence po lastni ceni, torej brez marže. Kuže, da jim ni bila potrebna in da so tudi brez nje lahko trgovali. Po novih prodajnih cenah sladkorja po so grosisti na mah prišli trgovini na drobno zaračunavati maržo in prodajajo sladkor po 160 din, čeprav bi smeli stati 158,5 din. To so potrošnikom sicer ne bo poznalo, ker je cena na drobno določena. Toda maloprodajna trgovina bo zašla v še večjo stisko, ko vemo, da bo treba v tej trgovini po ukrepih ZIS marsikaj rešiti na račun skladov ali pa celo spremeniti instrumente.

Tu se lahko postavi vprašanje: trgovske morale, ker nenaadno zaračunavanje marže trgovini na drobno kaže, da so grosisti spekulirali prej — ali pa sedaj. Razen tega pa grosisti, dokler ne pokaže detajlsto dovoljenja zveznega državnega sekretariata za blagovni promet, da lahko zviša cene, ne bi smeli draže prodajati.

Obveljati mora načelo, da grosisti v načelu nimajo pravice na nove pribitke na ceno, razen v strogo individualnih primerih in to izključno na podlagi kalkulacije.

Na Primorskem ugotavljajo, da trgovine na drobno naenkrat ne morejo kupiti pri grosistu čokolade in bonbonov. Očitno je, da

gre tu za tipičen primer po kazenskem zakoniku kaznive spekulacije. Čokolade in bonbonov je dovolj — toda v skladiščih grosistov, ki čakajo in spekulirajo na ugodno priliko.

To je le nekaj primerov, na katere bo treba tudi v prihodnje paziti in trgovinske zbornice so poklicane, da podobne pojave na svojih območjih preprečijo ali pa prijavijo oblastnim organom.

Enotnost trga moti tudi delo posameznih združenih organizacij. Tako je na primer neka okrajna združena zveza pripravila združam na svojem območju, da naj pri jabolkah, ki jih prodajajo poslovni zvezi zaračunajo 5 din marže, vsem ostalim pa 10 din. Seveda tedaj ni čudno, da kmetije raje sami vozijo na trg, ker se jim to bolj izplača. Če pa vemo, da se s takimi

in podobnimi »ukrepi« jabolka podražijo od 50 do 70% na poti od kmeta do preskrbovalnega podjetja (Maribor), tedaj moramo tudi vedeti, da je to nevzdržno in take pojave preprečiti. Kajti blagovni promet je in mora biti enoten in ga je zato treba tudi enotno sodelovanjem vseh prizadeletih urejati in razvijati.

V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bodo vsa prizadevanja oblastnih in združenih organov zaman. Če tretji partner (združena zveza in poslovne zveze) ne bo šel v korak z ostalimi, lahko v skupni akciji, ki je splošnega pomena za vse delovne ljudi, nastane vakuum, in tedaj bo vsa sedanja vna in trud, da se tržišče uredi in stabilizira, zvodnela.

LETOS DVA MILIJONA NOČNIN

VI. gostinsko-turistični zbor v Rogški Slatini

Rogaška Slatina, 15. okt. Danes se je v Rogški Slatini začel šesti gostinsko-turistični zbor. Iz poročila organizacijskega odbora za ta zbor, ki ga je imel tov. Marjan Camernik, povzemamo nekaj glavnih misli.

Kakor kažejo podatki zadnjih let, gostinstvo v Sloveniji, tako v finančnem kot v turističnem pogledu, čedalje bolj napreduje, čeprav se zmožnost gostinskih obratov ni kaj posebno povečala. Število gostov raste. Že v prvih sedmih mesecih letošnjega leta jih je bilo 316.000, in dokaj verjetno je, da bo letošnja končna bilanca znatno preseгла lansko številko — 551.122 gostov. Hkrati raste tudi število nočnin. Kaže, da bo letos naše gostinstvo doseglo in znabit tudi preseglo rekordno število dva milijona nočnin, medtem ko jih je bilo lani 1.752.854. To je vsekakor uspeh, še posebej glede na po-

datek, da odpade 83% vsega prometa na gostinske obrate družbenega sektorja.

Razveseljuje to zlasti, da so se letos kaj dobro odrezala planinska letovišča. Lani namreč niso bila kaj prida obiskana, medtem ko so obmorski kraji že lani napredovali. V prvem obdobju se je letos povečalo število nočnin v planinskih krajih v primerjavi z lanskimi za celih 57%. Povečanje, čeprav nekoliko manjše, pa je bilo tudi v primorskih letoviščih in v zdraviliščih.

Značilno za zadnja leta je tudi izboljšanje turističnih naprav in pogojev za turizem nasploh. Novi počitniški domovi, nova kopališča, pestre turistične prireditve tudi v manjših krajih, uvedba novih avtobusnih prog, pa vzpenjate na Pohorje, Kravce in Vitranc, vse to pospušča turizem. Toda spričo nezadovoljive materialne osnove in pa ponekod slabega strokovnega kadra, podjetja komaj še zmorejo delo. Gostinskim in turističnim delavcem se včasih očita, da so nezainteresirani za izboljšanje materialne osnove, vendar imajo med drugim tudi precej neprilik z investicijsko kreditno politiko. Kolektivni gostinski obratov se namreč letošnjih natečajev niso mogli udeležiti zaradi težkih pogojev in kratkega roka razpisa, ali pa nanje niso bili pripravljeni v tehničnem pogledu, ker niso imeli pripravljenih tehničnih

elaboratov. Pri letošnjem respisu natečaja se je prijavilo precejšnje število interesentov, zlasti, ker so se pogoj najmanjše kreditov izboljšali. Toda postopek za odobranje kreditov je bil tako dolgotrajen, da gostinska podjetja še sedaj pred koncem leta ne vedo ali bodo dobila kredit ali ne.

Precejšnje potrebe so v gostinstvu po kvalificirani delovni sili. Sami premalo skrbje za svojo strokovno izpopolnitev. V nekaterih gostinskih obratih so zaposleni ljudje s premajhno kvalifikacijo, čeprav zahteva predpis, da se mora na posameznih delovnih mestih v gostinskih obratih zaposliti le osebe z ustrežno kvalifikacijo. Pri tem se niti vodstva gostinskih obratov, niti sindikalne organizacije niso pobudile.

Za razvoj gostinstva pa ni važna le materialna osnova in strokovna usposobljenost, marveč tudi pravilna tarfna politika. Tako je bilo treba uvesti v gostinstvu nagrajevanje po delovnem učinku, za kar pa se gostinski delavci ne ogrevajo preveč, čeprav so v podjetjih kjer so se uvedli tak sistem z njim zelo zadovoljni. Za sedaj je v postopku izdelava novih osnov za tarfne postavke, s katerimi naj bi se vskladila načela tarifne politike. S tem bi se zagotovila pravilnejša razdelitev in nagrajevanje strokovnih kadrov. Vsekakor bo treba dati prednost pri določanju tarifnih postavk delavcem v tistih gospodarskih organizacijah, ki imajo družbeno bolj koristno vlogo. Med te spadajo v prvi vrsti obrati družbene prehrane in pa turistično pomembni gostinski obrati.

V gostinstvu je zaposlenih nad 7000 delavcev, vendar nimajo delavskega samoupravljanja v vseh gospodarskih organizacijah. Precej je namreč takih, ki imajo le šest ali manj delavcev. Tu ima pravice in dolžnosti organov delavskega samoupravljanja ves kolektiv. Takšna struktura vsekakor ustvarja težave. Nasploh so gostinski in turistični delavci kot člani delovnih kolektivov, oziroma organov delavskega upravljanja pokazali zretost pri vsklajevanju osebnih interesov z interesi kolektiva, medtem ko ne skrbje dovolj za modernizacijo objektov in vzgojo kadrov.

Če analiziramo sodelovanje gostinskih in turističnih delavcev v organih družbenega upravljanja v komuni, naletimo na negativne pojave, ki so posledica premajhnega zanimanja gostinskih delavcev za družbeno dogajanje. Premalo je gostinskih delavcev, ki sodelujejo v družbenem upravljanju v organih komune. Vzemimo za primer zbor proizvajalcev ljubljanskega okraja, kjer je le en zastopnik iz gostinskih vrst, čeprav je največ delovne sile zaposlene v gostinstvu in turizmu.

Uspešnejše je sodelovanje gostinskih in turističnih delavcev v zborničnih in turističnih organizacijah, čeprav tudi to delo sloni na ramah razmeroma majhnega števila delavcev, med katerimi zlasti ni mladine in žensk. Gostinski in turistični kolektivi se uspešno oslanjajo na zbornične in turistične organizacije zlasti v pogledu reševanja finančnih problemov, vzgoje kadrov in pomoči v propagandnem delu. Za delo gostinskih delavcev v sindikalnih organizacijah pa velja, da pogosto v svojem delu pomoč višjih sindikalnih organov, razen tega pa sindikalne podružnice ne delajo dovolj s svojimi člani, ki dostaj v nekaterih primerih razen plačevanja članarine in morebitnega izleta, sploh niso čutili svoje organizacije.

Zakaj več načrtov?

Ob pregledu izpolnjevanja planskih nalog za prvo polovico letošnjega leta na področju žalske občine se je pokazalo, da v nekaterih primerih občinski načrti proizvajalci in načrti podjetij niso usklajeni. Najbolj očitno je primer rudnika Zabukovca, kjer bi po računih občine morala biti letna proizvodnja 160.000, po načrtih podjetja pa je le 126.000 ton. Seveda se tudi vsi ostali računi, ki so računani na tej osnovi, bistveno razlikujejo. Rudarji na primer menijo, da so presegli polletni plan, občina pa govori le o 39 odstotni doseženi planski nalogi.

Kako je prišlo do take anomalije? V času sprejemanja družbenega načrta žalske občine za 1963, leto rudnik Zabukovca ni dal očitnih podatkov o položaju na svojih delovnih mestih. Z njegove strani je bil načrt sprejet brez ugovora. Rudarska inšpekcija je po pregledu rudnika ugotovila, da so delovni pogoji vedno težji. Tanjša se tudi sloj vednega, vdor vode pa je bil vedno močnejši. Po vsem tem lahko rečemo, da je rudnikski načrt nedvomno realnejši od občinskega, vprašanje je le, če se ne bi občina razlikala lahko preprečila, če bi rudniksko vodstvo pravčasno obvestilo žalsko občino o ugotovljenih rudarskih inšpekcije. Prihrajena bi bila dobronamerna volja in nesoglasij. Tig

Čim več stanovanj za isti denar

Nekaj izkušenj iz izole

Prvi čas po ustanovitvi občinskih kreditnih skladov za zidanje stanovanj, ob začetku lanskega leta, v Izoli kljub velikim potrebam ni bilo posebnega zanimanja. Gospodarske organizacije, ki bi bile za največje kredite prve prišle v poštev, ali niso imele dovolj lastnih sredstev za ustrezno udeležbo, ali pa so se jim zdeli kreditni pogoji predrži.

V takih razmerah je šel upravni odbor sklada na željo ugodne pogoje: 10 odst. udeležbe, 1-2 odst. obresti in 30 letno odplačilo. Posledica tega je bila, da so lani in letos nabrana sredstva (skupaj okrog 105 milijonov din) že izkoriščena oziroma angažirana. Še več! Težnja, zgraditi z določeno vsoto čim več stanovanj, je rodila v nekaterih načrtih spremembe, ki so zelo ugodno vplivale. Tako je nek načrt določil 40 milijonov din za 12-stanovanjski blok, tako, da bi prišlo eno stanovanje na 3,3 milijonov din. Po spremembi načrta je prizadeta gospodarska organizacija zgradila 24 stanovanj za 56 milijonov din. Z drugimi besedami: vsako stanovanje se je pocenilo na okrog 2,4 milijonov din.

Posojila iz sklada so doslej najela podjetja »Riba«, »Opekarnja«, »Ruda«, »Argo«, »Mehanotehnika« in občinski ljudski odbor Luča. Gospodarske organizacije so zgradile 42 stanovanj, občinski ljudski odbor pa bo zgradil 18 stanovanjski blok. Prvih 11 milijonov din za začetek del še letos, je upravni odbor sklada že odobril, ostanek pa prejme Oblo iz sredstev prihodnjega leta.

Znane so težave, ki jih imajo občinski ljudski odbori z dodeljevanjem stanovanj zdravnikom, prosvetnim delavcem in nekaterim drugim kategorijam prebivalcev, ki ne morejo računati na pomoč gospodarske organizacije. Glede na to je hvalno vredno ravnanje izolanskih gospodarskih organizacij, ki so v hišah zgrajenih s posojilom iz tega sklada, nekaj stanovanj oddajajo občinam za potrebe ljudi zgoraj omenjenih poklicev.

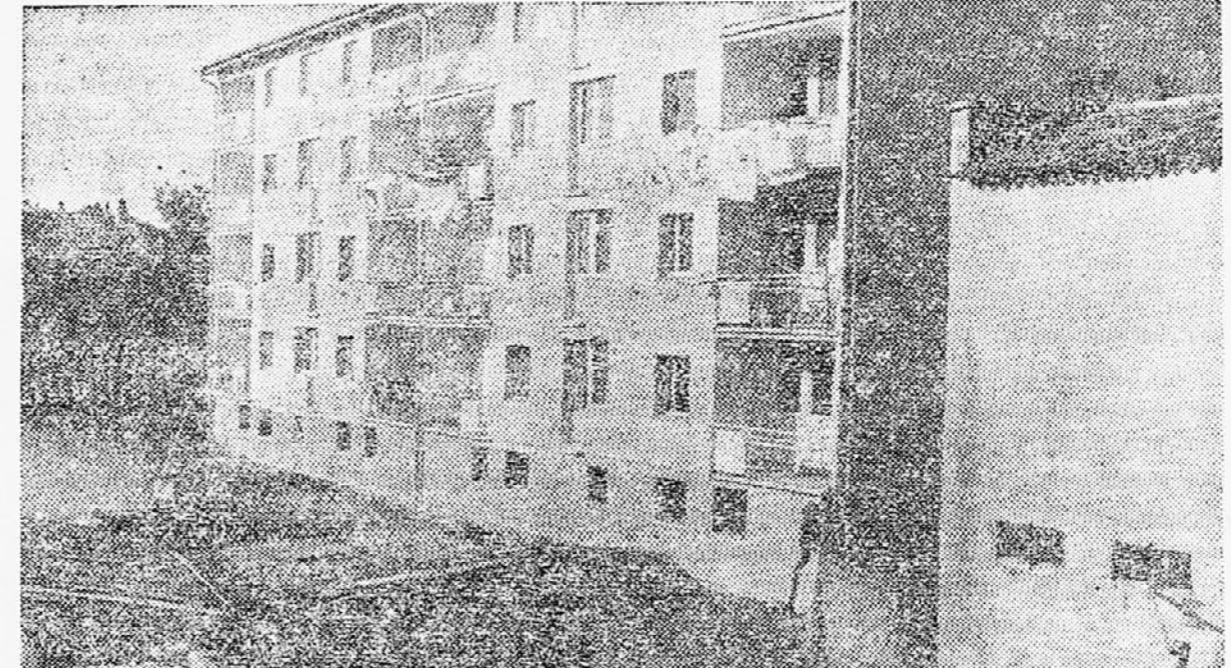
Kot smo zgoraj že omenili, sredstva sklada danes že ne zadostajo več potrebam. Glede na to je upravni odbor zaostril kreditne pogoje. Tako bodo v sklad dotekala večja sredstva (spriče večjih anuitet in obresti zaradi skrajšane odplačilne dobe in zaradi večje udeležbe graditeljev). Skratka, s skladom bo mogoče zgraditi več stanovanj, po katerih je tudi v Izoli še zelo velika potreba.

Na seznamu najbolj verjetnih graditeljev v prihodnjem letu so danes »Argo« (dva bloka) in »Riba« ter »Mehanotehnika«.

Omenimo naj še, da je upravni odbor sklada poskušal priključiti v življenje tudi individualno gradnjo. Do uspeha še ni prišlo in to iz raznih

vzrokov. Ne med najmanj pomembnimi je dosežena velika fluktuacija prebivalstva na tem področju. Seveda bo treba tudi tukaj, kot drugje v Sloveniji, stremeti za tem, da bo lastni deleži individualnih graditeljev čim večji.

F. M.

Novi 24-stanovanjski blok »Riba« z dvoriščne strani. To znano podjetje ima še precej velike potrebe po stanovanjih. Dovolj je prebrati zapisnik zadnje seje delavskega sveta, ki je zopet razpravljal o tem vprašanju. — (Foto: Frenk)

Septembra največja proizvodnja

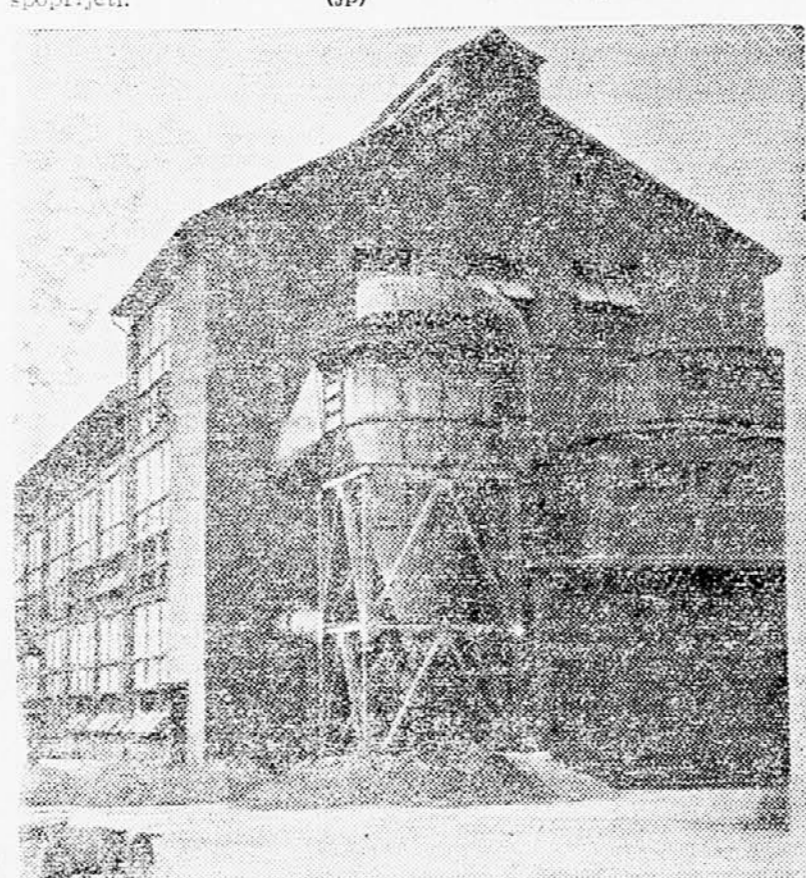
Najuspešnejši mesec mežiških topilničarjev

Ko so ob prvem polletju mežiški rudarji pregledali svoje proizvodne uspehe, niso bili zadovoljni. Predvideni plan je bil dosežen le s 75 odstotki. Vendar so bili trdno prepričani, da bodo zamujeno nadomestili do konca leta, zlasti še, ko bosta pričeli obratovati obe bobnasti peči v novih topilnicah. Manjša proizvodnja koncentratov in pa priprave za poskusno obratovanje nove topilnice so bile glavne ovire za učinkovito proizvodnjo v prvem polletju.

Ze v avgustu so topilničarji pričeli zmanjšati svoj dolg do plana. V septembru pa so dosegli doslej največjo proizvodnjo. Prvih 500 letih, odkar obstaja rudnik, so dali 2118 ton surovega svinca ali za 12 odstotkov več kot v lanskem septembru, ki je doslej veljal za najuspešnejši mesec mežiških topilničarjev.

S tako povečano proizvodnjo bodo blizu do plana v rudniku Mežica zagotovo dobili. Dnevno gre iz nove livarne okoli 70 ton svinca. Obratuje pa šele ena od obeh novih bobnastih peči, zato je v pogonu tudi še del stare topilnice. Če bodo uspeli dobiti iz Mariborske »Metalne« do konca meseca oblatovati obe peči in bodo proizvodni uspehi večji in laže dosegljivi.

Največje težave jim zadaja še zastarelost rafinerije, ki predstavlja zaradi nezadostne zmogljivosti ozko grlo proizvodnje. V septembru so sicer tudi tu dosegli lep uspeh, saj so dali 1564 ton rafiniranega svinca. Ko bodo zgradili novo rafinerijo — predvidena je v hall, kjer je zdaj še visoka peč — bo mogoče zadovoljiti vedno večja naročila tudi tega izdelka. Letos jih precej obremenjuje še naročilo za lovske ši-

Nova topilnica v Zerjavu

Na V. sejmu »SODOBNA ELEKTRONIKA,« 21 domačih in 55 tujih razstavljalcev

Peti jubilejni mednarodni sejem »Sodobna elektronika« bo letos na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 31. oktobra do 9. novembra. Med specialnimi mednarodnimi sejmi imajo v Ljubljani največjo tradicijo prav mednarodni sejmi radia in telekomunikacij. Razvoj znanosti in tehnike pa daje tem sejmom vedno širši okvir, zato se bodo odslej imenovali Mednarodni sejem »Sodobna elektronika«.

Poseben poudarek letošnjega sejma bo na avtomatizaciji. Prikažal pa bo tudi najnovejša tehnična dosežka na področju šibkega toka in na področju praktične uporabe elektrone v vseh vejah gospodarstva, kakor tudi na področju javnega življenja.

Za zvečanje proizvodnosti dela, za zboljšanje kakovosti izdelkov in za znižanje proizvodnih stroškov, bo nujno treba postopoma uvajati v našo industrijsko proizvodnjo avtomatizacijo (v posamezne delovne faze, posebno tam, kjer je delo nevarno, zdravju škodljivo ali pa, kjer delo zahteva izredno natančnost pri izdelavi). Zato bo namen sejma, seznaniti strokovnjake, kako naj bi praktično izkoristili elektrone pri svojem delu, upoštevajoč najnovejša tehnična dosežka. Morajo da bi kazalo razstavo urediti tako, da bi lahko tudi nestrrokovnjaki in preprosti ljudje razumeli pomen modernizacije in avtomatizacije predvsem naše industrije, da bi tako lahko člani upravnih odborov, delavskih svetov, kakor delavci sami, uspešneje sodelovali v razpravljanju pri odločanju o uvajanju avtomatizacije v njihova podjetja. Namen razstave naj bi torej bil seznaniti vse ljudi z najnovejšimi izsledki na področju sodobne elektrone in z nju potrebno uvedbo avtomatizacije, predvsem v novih tovarnah in tam, kjer opravljajo rekonstrukcije.

Za te posebne sejme je v tujini veliko zanimanje, saj pomeni Jugoslavija s svojimi vzhodnimi sosedami zanimivo tržišče za plasiranje tovarnih proizvodov. To zlasti lahko opazimo tudi letos, ko bo sejem, kljub temu, da so ekspozitni razstavniki zelo drobni in majhni, zavzemal okrog 2000 kvadratnih metrov razstavnega prostora.

Iz Jugoslavije bo na letošnjem petem mednarodnem sejm »Sodobna elektronika«, sodelovalo skupno 21 razstavljalcev: 11 iz Slovenije, 8 iz Srbije ter po eden iz Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Precej

pa bo razstavljalcev tudi iz inozemstva. Iz devetih tujih držav sodelujeta dve podjetji iz Avstrije ter po eno kolektivno podjetje, ki zastopa več proizvodnih podjetij, iz Zahodne in Vzhodne Nemčije, Madžarske, CSR, Belgije, Danske, Sovjetske zveze, ZDA in Francije. Tako bo na tem sejm sodelovalo 33 tujih, pretežno kolektivnih razstavljalcev iz 9 držav, oziroma 55 razstavljalcev iz 10 raznih držav.

V času sejma bo tudi redni televizijski program, ki ga bo oddajal ljubljanski televizijski center.

V. R.

NA GORISKEM DELOVNA STORILNOST ZAOSTAJA

Na zadnji seji obeh zborov OLO Gorica niso bili ljudski odborniki nič kaj navdušeni nad poročilom o gibanju gospodarstva v letošnjem prvem polletju, čeprav je vrednost industrijske proizvodnje skoraj za milijardo večja kot lani v tem času.

V prvih šestih mesecih letošnjega leta so dosegli namreč že 6 milijard in 120 milijonov din vrednosti industrijske proizvodnje, kar pomeni, da je bil plan realiziran za 45,6% in kar ustreza dinamiki gibanja gospodarstva v goriskem okraju, upoštevajoč sezonski značaj nekaterih podjetij, kot so n. pr. sadno-likerski kombinat »Fructal« v Ajdovščini, opekarski obrati in podobne panoge.

S tem pa seveda še ni rečeno, da so se podjetja in organi delavskega upravljanja dovolj trudili za dvig proizvodnje. Kolikor bo plan dosežen in za to so možnosti, bo dosežen na račun podjetij, ki bodo presegle svoje planske naloge.

Bistvo letošnjega in perspektivnega plana je povečanje proizvodnosti, ki na Goriskem še zdaleka ni dosegla predvidenega cilja. Proizvodnja v prvem polletju se je naprečevala za malenkost povečala v primeri z na novo zaposleno delovno silo.

Ob teh ugotovitvah so se ljudski odborniki zamislili. Zato pa je bila razprava stvarna, v prizadevanjih poiskati način in oblike dela, da se proizvodnost dvigne, in da bi na čim uspešnejši način rešili probleme v gospodarskih organizacijah. Eno izmed sredstev je tudi pravilno nagrajevanje po delovnem učinku, kar se je v prvem polletju preveč opuščalo. Med važnejšimi sklepi priporoča okrajni ljudski odbor občinam, da bi napravile analizo gibanja gospodarstva v zadnjih treh mesecih in da bi storile vse potrebno, da bi bili letni plani doseženi.

Predsednik Ing. Karmelo Budihna je povedal, da name-

-Jp

kongres telesne kulture

Čez veliko zapreko

Za odločno odpravo vseh slabosti

Ljubljana, 15. okt. (Tanjug). Na vprašanje: »Kako gledate na ostvarene člene organizacije za telesno kulturo v naši državi in ali bo to pomenilo likvidacijo Partizana, je predsednik TVD Partizana Slovenije Mitja Ribičič dal naslednji odgovor:

»Vprašanje enotne organizacije za telesno kulturo je pri nas povezano z nadaljnjim razvojem družbenega upravljanja na tem področju. Sveti in komuniste za telesno kulturo pri ljudskih odborih so prav ona sredstva, ki povezujejo razne telesnovzgojne in mladinske organizacije ter ostvarjajo pogoje za njihovo združitev.

Lahko rečem, da je v naših občinah že dozorela misel o združevanju kadrov in sredstev za uspešnejši razvoj množične telesne kulture. Dokaz, da je tako, so formalne fuzije splošnih telesnovzgojnih društev Partizana s športnimi društvii v mnogih slovenskih krajih. Vseposvobod, kjer je v Partizanu zmagal napredni program vsestranosti in kjer strožje željam in težnjam članstva in potrebam naših delovnih ljudi, in prav tako povsod, kjer v športnem društvu prevladuje načelo množičnosti in amaterizma, ni težko najti skupne osnove za enotno vodstvo.

Razvoj pojde po mojem v smeri velikih pokrajinskih enotnih športnih društev z zelo pisano in raznoliko športno dejavnostjo. Ko iščemo najustreznejše organizacijske oblike, ki bi zagotovile uspešen razvoj telesne kulture pri nas, se moramo ogibati dveh skrajnosti. — Po eni strani ne bi smeju ustvarjati sive, enolične vsestranske in uniformirane telesnovzgojne organizacije, ki bi bila vodena od zgoraj navzdol, kar bi kvarno učinkovalo na pisanost oblik in vsestranosti. Hkrati pa ne smemo dovoliti anarhične in vase zaprte organizacije, ki terja od skupnosti samo sredstva, ker prevladujejo v njih največkrat čista tekmovalnost, pa tudi klubstvo in profesionalizem brez vsakršnih vzgojnih načel in odgovornosti.

Zato menim, da razvoj sploh ne gre v smeri likvidacije Partizana, ampak v smeri njegovega razvoja in združitve s športnimi društvii.

Več mladine v vodstvu! V Beogradu je bil predčetrnajstinski skupni plenium CK Ljudske mladine in TVD Partizana Jugoslavije, na katerem so razpravljali o potrebi skupne dejavnosti v telesnovzgojnih organizacijah in širši vključitvi mladinskih voditeljev v aktivno delo.

Plenium je ugotovil, da je mladina po reorganizaciji športne zveze Jugoslavije dolgo stala ob strani in tudi sedanje število aktivnih mladinskih voditeljev na tem področju je zelo majhno, čeprav so bili po mnogih krajih izvoljeni v te forume. Prevladalo je mnenje, da novi program TVD Partizana omogoča ne samo širše in vsestransko vključevanje mladine v telesno vzgojo, marveč tudi aktiviranje močnejših mladinskih vodstev.

Ker je število strokovnih kadrov v tej vrsti premajhno, se bo treba po kongresu za telesno kulturo lotiti tudi hitrejšega šolanja

organizacijo, ker dobiva ta organizacija dan za dnem vidnejšo družbeno vlogo pri vzgojanju mladine. Če so slabosti te organizacije že zmerom določena tradicionalna nepozornost in centralistična usmerjenost od vrha navzdol, vendar prav ona pri svojem delu dosledno izvaja načela amaterizma, prostovoljnega in neplačanega dela, skromnega vzdrževanja telesnovzgojnih objektov ter varčevanja strokovnega z vzgojnimi delom.

Osebnost sem prepričan, da bo mnogo lažje v Partizanu izkoreniniti določene ostanke konservativne tradicije v programu in načinu dela, kakor pa prevzgoji katerikoli športni klub s privilegiranimi člani po načelih amaterizma, skromnosti, prostovoljnosti in varčevanja.

Kakor hitro bosta oba partnerja enako odločno likvidirala vse te slabosti, bodo iz dveh starih organizacij vznikli pogojni za ustanovitev nove enotne organizacije, ki ne bo likvidacija niti ene niti druge, marveč rezultanta vseh pozitivnih samosvojesti in izkušenj obeh.

Ker bo po mojem prvi jugoslovanski kongres za telesno kulturo v Beogradu nakazal nadaljnje delo v tej smeri, bo odločen mejnik z nadaljnjim združevanju osnovnih telesnovzgojnih organizacij pri nas, se pravi vseh športnih in partizanskih društev.

Organi za telesno vzgojo v komunah

Predsednik ljudskega odbora okraja Skopje Naum Naumovski je na nedavnem sestanku Partizana Jugoslavije dal daljšo izjavo o temi »Komuna in telesna vzgoja«.

Naumovski je v tej zvezi poudaril, da v komunah LR Makedonije, razen v nekaterih bolj razvitih občinah, še ni organa, ki bi se ukvarjal z vprašanji telesne kulture. Spriče tega so družbene organizacije same reševale vse take probleme, da celo tedaj, kadar je šlo za proračunska vprašanja, čemer pa ni izdajanje prejetih sredstev nihče nadziral.

Po njegovem mnenju bo treba v občinah ustanoviti družbenopolitična telesa, predvsem v bolj razvitih, ki bi prevzela vse te pristojnosti in odredila smernice za družbeni plan. Razen tega bi predlagala potrebne ukrepe in skrbelo za potrebna sredstva za telesno kulturo — obenem s kontrolno nad njihovim trošenjem. Tudi vse podrobno delo bi po odreditvi predpisih spadalo v pristojnost teh teles, predvsem glede gradnje objektov in podobnega, pri čemer

pa bi najtesneje sodelovala z ostalimi množičnimi organizacijami, zlasti v tistih vprašanjih, kjer se stikajo interesi raznih dejavnosti.

V soboto, 25. t. m., bo v prostorih TVD Partizan — Narodni dom skupna seja upravnih odborov Športne zveze Slovenije in Partizana Slovenije. Razpravljali bodo o pripravah in predlogih za kongres telesne kulture v Beogradu.

pa bi najtesneje sodelovala z ostalimi množičnimi organizacijami, zlasti v tistih vprašanjih, kjer se stikajo interesi raznih dejavnosti.

Ekipa mariborskega okraja — prva

V Mariboru je bilo v nedeljo tekmovalno prvenstvo predvojaške vzgoje v patrolnem teku. Ekipa 7 okrajev so kmalu po 9. uri startale in pričela se je ogorčena borba za točke. Favoriti tekmovalja iz lanskega leta zmagovalci — ekipa Kopra je izgubila besedilo naloge in se je tako uvrstila zadnja. Prvo mesto je z 97 točkami osvojila ekipa mariborskega okraja, druga je bila z 79 točkami ekipa iz Kranja, tretja ekipa Ljubljane (78 točk), četrta ekipa Murske Sobotice (74,5) in tako dalje.

Po končanem tekmovalju je bila slovesna podelitev nagrad in prehodnega pokala. Zmagovalni ekipi Maribora je pokal

podelil sekretar Sveta za šolstvo LRS prof. Ludvik Gabrovšek, ki je med drugim dejal, da je bilo tekmovalno odlično organizirano in je zmagala mariborske ekipa zaslužena in prepričljiva. —gd

NOVICE IZ ŽTAK LJUBLJANA

Judoisti ŽTAK Ljubljana bodo 25. t. m. nastopili pred televizijsko kamero ljubljanske postaje. Za nastop se pripravljajo 12 najboljših klubskih borcev.

V Ljubljani bo 8. novembra v počastitev 40-letnice ZSD Ljubljana prijateljski boksaški dvoboj med zagrebškim Metalcem in Ljubljano.

Ob peti obletnici juda v ŽTAK Ljubljani in 40-letnici osrednjega društva bo v Ljubljani 15. novembra velik turnir v judu, na katerem bodo tekmovala najboljša slovenska moštva in posamezniki, člani Triglava, Branika, Maribora, Olimpije in Ljubljane.

Ekipno prvenstvo Jugoslavije v dviganju uteži z udeležbo prvakov BiH, Srbije in Slovenije bo 22. novembra v Ljubljani.

DVA TECAJA ZA TEŽKOATLETE

Sekcija za judo in ju-jitsu ŽTAK Ljubljana bo priredila nov dvomesečni začetniški tečaj v judu in ju-jitsu z začetkom 20. t. m. Vpisovanje je vsak dan od 13. do 18. t. m. od 17. do 19. ure v stekleni dvorani v Pražakovi ulici, kjer bo tudi tečaj.

Sekcija za dviganje uteži ŽTAK Ljubljana prireja nov tečaj v dviganju uteži z začetkom 15. t. m. v stekleni dvorani v Pražakovi ulici. Tečaj vodi državni prvak in reprezentant Jože Colarič. Vpisovanje v stekleni dvorani vsak dan.

Konjske dirke v Krškem

Pri jugoslovanskem maratonu je zmagal konj Vesko, z vozačem Ačo Marjanović iz Zagreba s časom 1:30,9. Za njim so se zvrstili konj Punčka z vozačem Jurešom 1:31,6, konj Adin z vozačem Bolkovičem, Turnišče 1:32, konj Roka z vozačem Gerdaškom, Koblarja Turnišče 1:32,3.

V ravni galopski dirki za palno-krvne konje brez izenačenega teže na progi 1600 m je zmagala kobila Golubica z jahcem Simčevco iz Zagreba. Pri enovprežni vožnji za kmečke delovne konje s področja Krškega polja je na 2900 m dolgi progi zmagala kobila Briška s časom 2:03,9, medtem ko je pri tričlasični handicap vožnji zmagal konj Aris z vozačem Segulom iz Zagreba 1:32,2. Pri ravni galopski dirki za polkvrne konje je zmagal konj Seder, jahče Stanka Kramer s časom 2:50 na 1740 m dolgi progi. Pri dvovprežni vožnji, kjer je bila proga dolga 2400 m, sta zmagali kobili Frajlica-Punčka z vozačem Ludvikom Sivčevcem iz Ljutomer, s časom 1:41.

Zanimivo je, da so se na treh dirkah pojavile ženske. Kjer so tudi pobrale vsa prva mesta. Najzanimivejša je bila vsekakor dirka »Jugoslovanski maraton«, kjer je prispejala prva na cilj Marjanovičeva iz Zagreba pred enajstimi konjeniki. Od predsednika konjeniške zveze Slovenije tov. Avšiča je prejela v znak priznanja zlati vorvoj venec.

Dirke so bile zelo kvalitetne. —Gledalcev je bilo okrog 2000. —R.

BRANKO ZEBEC je danes eden najboljših igralcev v Partizanu, obenem pa gonilna sila v državni reprezentanci, v kateri je preudarno vodil svojo napadalno vrsto.

Ploninski svet ima tudi v jeseni samosvoje čare, ki privabljajo prenekatere gornike. Med mnogimi lekotami se očj obiskovalca prav rade pasejo na zlatorumenih mecesnih, ki s svojimi prilivajočimi barvami dajejo okolici čudovito podobo. Teh užikov si lahko človek privoščiti zdaj mnogo več, odkar je nedaleč od Ljubljane stekla težko pričakovana žilnica na Kravce. Ko nas gondola potegne od izhodiščne postaje, se v nekaj minutah odpre prekrasan razgled po pisarni bukovi v družbi zimzelenih smrek. Malo višje se nam prikaže planina Davovec, kjer trop očvij išče zadnje skromno pašo. Na vrhu Kravca so jesenski motivi spet drugačni — še bolj, saj se nudi tudi razgled na Julijce, Karavanke, medtem ko se Kočna in Grintovec zdita popotniku čisto blizu. (Foto: Fr. Močnik)

na šahovski olimpiadi so vsak dan bolj zagriženi. Zanimivo je, da to ne velja samo za prvo skupino v kateri se tekme borijo za prvih dvanajst mest, marveč tudi za ostali skupini, kjer so na izbiro »samo« nižja mesta. Tudi za sobrbljeno.

V III. kolu I. skupine si je na primer Avstrijec Dückstein utešil jezo zaradi poraza z našim Gligoričem z zmago proti češkoslovaškemu velemojstru Pachmanu. Tudi ekipni izid tega srečanja — 2:2 je kar ugoden za Pirčevčo četo, kakor v Münchenu sedaj nazivajo avstrijsko reprezentanco.

Jugoslavija je z visoko zmago proti Švici 3,5:0,5 obdržala vodstvo na lestvici. Ostali končni rezultati tega kola so bili naslednji:

Bolgarija — SZ 0,5:3,5, Argentina — Anglija 2,5:1,5, Zah. Nemčija — ZDA 1,5:2,5, CSR — Avstrija 2:2, Španija — Vzhod. Nemčija 2,5:1,5.

Najvažnejša partija IV. kola je bilo nedvomno srečanje med edinima povojnima zmagovalcema šahovskih olimpiad Jugoslavije in Sovjetsko zvezo. Jugoslovani — prvaki leta 1950 v Dubrovniku so proti zmagovalcem naslednjih olimpiad v Helsinkih, Amsterdamu in Moskvi doslej zabeležili same tegne izide — enkrat 2:2 in dvakrat 1,5:2,5.

Ostali dvoboji so se končali takole: Avstrija — Španija 1,5:2,5 (Dückstein — Pomar remi), Zah. Nemčija — Bolgarija 2:2 (vse partije remi), ZDA — Anglija 3:1 (Reshewsky — Alexander 1:0), Švica — CSR 1:3 (Kunder 1:0), Vzhod. Nemčija — Argentina 1:3 (Mallik — Pilnik 0:1).

Po IV. kolu je stanje na lestvici bilo naslednje: Jugoslavija 11, Argentina in CSR 10,5, SZ 10, ZDA 9,5, Španija 8,5, Avstrija in Zah. Nemčija 8, Bolgarija 5,5, Švica in Anglija 5, Vzhod. Nemčija 4,5.

V prvi tolažilni skupini je v najvažnejši partiji Nizozemska premagala Kolumbijo 2,5:1,5, kjeru temu pa jo je s prvega mesta spodrinila Madžarska, ki je zmagala proti Poljski 3,5:0,5. Sedaj je prva Madžarska 12 pred Nizozemsko 11,5 itd.

V drugi skupini so Libanonci dajali hud odpor Filipincem (1,5:0,5), medtem ko Italijan odpravil Tunis 4:0 in so za zdaj na čelu lestvice z 11 točkami pred Filipini in Norveško (10) itd.

Trije se utrjujejo v vodstvu. Osmo kolo šahovskega prvenstva Slovenije je prineslo nove zmage vodilni trojci Puc—Germek—Stupica, ki se je tako ob prehodu v drugo polovico turnirja še bolj utrdira v vodstvu.

Vsi trije so doslej dosegli tudi največ zmag — po štiri, se pravi, da bo prav prednost najodločilnejši činitelj za končni vrstni red letošnjih najboljših šahistov v LRS.

Rezultati: inž. Krivec : Bavdek, Stupica : Njegovan in Bajec : Draksler remi, Germek : Lešnik 1:0, Parma : Kržišnik in Plavčak : Vošpernik 0:1, Tomšič : Guzel remi in Longer : Puc 0:1.

Nedokončani partiji iz 7 kolo: Matanovič je proti Bronsteinu dosegel v otvoritvi očitno prednost. Pozneje pa ni najbolj prav nadaljeval in nekaj časa je celo kazalo, da je pobudo prevzel njegov nasprotnik. Nasledje je Matanovič ponudil remi, ki ga je Bronstein sprejel.

Najzanimivejša je bila partija na tretji deski med Taljem in dr. Trifunovićem. Talj je vrstili hude napade, toda Trifunovič se je odlično branil. Ko po 38. potezi na šahovnici ni bilo več nobenih napadalnih figur, sta se nasprotnika sprijaznila z remijem. Po partiji je Talj izjavil: »Trifunovič je igral odlično obrambo, tudi tedaj, ko se mi je zdelo, da bodo moji napadi uspeli. Zadovoljen sem s svojo igro.«

Nasprotnika na četrtil deski Petrosjan in Fuderer sta se že po 17 potezah (Karo-kan) zadovoljila z delitvijo točke.

Na pravi deski se je moral Gligorič v španski partiji boriti proti novosti, ki jo je uporabil Keres, Ruski velemojster si je priboril boljšo pozicijo, vendar se je partija zapletla tako, da sta se tekmeča že v 22. potezi sporazumela za remi.

Matanovič je proti Bronsteinu dosegel v otvoritvi očitno prednost. Pozneje pa ni najbolj prav nadaljeval in nekaj časa je celo kazalo, da je pobudo prevzel njegov nasprotnik. Nasledje je Matanovič ponudil remi, ki ga je Bronstein sprejel.

Najzanimivejša je bila partija na tretji deski med Taljem in dr. Trifunovićem. Talj je vrstili hude napade, toda Trifunovič se je odlično branil. Ko po 38. potezi na šahovnici ni bilo več nobenih napadalnih figur, sta se nasprotnika sprijaznila z remijem. Po partiji je Talj izjavil: »Trifunovič je igral odlično obrambo, tudi tedaj, ko se mi je zdelo, da bodo moji napadi uspeli. Zadovoljen sem s svojo igro.«

Nasprotnika na četrtil deski Petrosjan in Fuderer sta se že po 17 potezah (Karo-kan) zadovoljila z delitvijo točke.

V NEKAJ VRSTAH

Nogometaši Usnarja na Vrhuški so zadnje jesensko prvenstvo tekmo v II. razredu NPL odigrali proti Taboru iz Ihana iz zmagali 4:2 (2:0). Tako so osvojili naslov jesenskega prvaka v svoji skupini. — Mladinska košarkarska ekipa Partizana je v Medvodah premagala ustrezna nasprotnike s 54:33. (T. K.)

Medmestna nogometna tekma za pokal velesejmških mest med Birminghamom in Kölnom se je v Kölnu končala 2:2 (1:2).

Nogometna tekma med angleškim klubom Sunderland in praktičnim Dinamom se je v Londonu zaključila z zmago domačinov 3:1.

Svetovni boksaški prvak bantamske kategorije Hallij je s t. k. o. v peti rundi premagal Binja, bivšega francoskega prvaka.

Zadnje nedeljo je bilo v Novi Gorici kegljaško tekmovalje najboljših kegljaških klubov goriske podzveze. Igrali sta dve moštvi iz Nove Gorice, in moštva iz Tolminca in Ajdovščine ter Partizana iz Dornberka. Prvo mesto je osvojilo I. moštvo iz Nove Gorice s 731 (357:374). Kegljci pred »Primorjem« (Ajdovščina) s 727 in Krnom (Tolmin) 726 zadetki. Novogoriško moštvo si je tako zasluženo priborilo pokal podzveze in vstop na republiško kegljaško tekmovalje. (Jp)

Na bližnji smučarski mnogoboj v Ljubljani, na katerem bodo pregledali priprave naših smučarjev za bližajočo se sezono, bodo posebno jeseničani nastopili dobro pripravljeno. Jeseniški smučarji so vse poletje in jesen pridno izkoriščali za kondicijski trening na suhem, toda ali tam pa so prišli celo do snega. Mnogo obetajoče se razvijajo posebno zastopniki alpskih disciplin.

ZNK Ljubljana poziva igralce A in B moštva, da se zanesljivo zglasijo na stadionu v Šiški, ker bodo danes ob 15. uri igrali medsebojno tekmo za trening.

Medmestna nogometna tekma za pokal velesejmških mest med Birminghamom in Kölnom se je v Kölnu končala 2:2 (1:2).

Nogometna tekma med angleškim klubom Sunderland in praktičnim Dinamom se je v Londonu zaključila z zmago domačinov 3:1.

Svetovni boksaški prvak bantamske kategorije Hallij je s t. k. o. v peti rundi premagal Binja, bivšega francoskega prvaka.

Zadnje nedeljo je bilo v Novi Gorici kegljaško tekmovalje najboljših kegljaških klubov goriske podzveze. Igrali sta dve moštvi iz Nove Gorice, in moštva iz Tolminca in Ajdovščine ter Partizana iz Dornberka. Prvo mesto je osvojilo I. moštvo iz Nove Gorice s 731 (357:374). Kegljci pred »Primorjem« (Ajdovščina) s 727 in Krnom (Tolmin) 726 zadetki. Novogoriško moštvo si je tako zasluženo priborilo pokal podzveze in vstop na republiško kegljaško tekmovalje. (Jp)

Nogometne tekme v Trbovljah za zdaj niso dovoljene

Kakor je bila javnost preko časopisja že obveščena, je 12. oktobra t. l. v Trbovljah prišlo po nogometni tekmi slovenske conske lige med nogometnima kluboma »Rudar« in »Maribor« do večjih izgredov, ko je del večinoma pijanih gledalcev pričel fizično obračunavati z igralci gostujočega moštva ter so nekatere od teh tudi telesno poškodovali. Zaradi zaščite teh in zagotovitve reda in miru je bila potrebna intervencija LM, ki je bila izvedena s podporo posameznih gledalcev. Vodstvo »Rudarja« je pred tekmo storilo nekatere ukrepe za zagotovitev reda in miru na igrišču, vendar pa niso bili zadostni, zlasti pa njihovi reditelji niso pokrenili ničesar v času, ko je bil red in mir kršen. Vodstvo kluba ni niti preprečilo točenega alkoholnih pijanč na igrišču samem.

Da se slični izgredi v bodoče onemogočijo, je Tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana izdalo organu za notranje zadeve ObLO Trbovlje instrukcijo, da do nadaljnjega ne dovolj športnemu društvu »Rudar« prirejanja nogometnih tekem v Trbovljah, in to dokler društvo ne bo storilo potrebnih ukrepov, da se slični izgredi v bodoče onemogočijo. Zoper povzročitelje izgredov pa je Tajništvo za notranje zadeve že ustrezno ukrepalo.

Iz pisarne Tajništva za notranje zadeve OLO Ljubljana.

Tekmovalna komisija NZS je imela sinoč izredno sejo, na kateri je obravnavala neljubne dogodke preteklo nedeljo v Trbovljah in v zvezi s tem sprejela naslednje sklepe: 1. Suspenz igrišča NK Rudar, hkrati pa izročitev zadeve disciplinskemu sodišču, ki je že poslalo svojega zastopnika v Trbovlje; 2. na vseh nogometnih igriščih v Sloveniji je zabranjeno točiti alkoholne pijače; 3. v prihodnje bo Tekmovalna komisija NZS v primerih kakršnihkoli izgredov najstrožje ukrepala.

Poljski košarkarji v Ljubljani

Kakor smo že poročali, bo v soboto ob 19. uri na igrišču pod Cekinovim gradom mednarodna košarkarska tekma, v kateri se bo poljski prvak Legia iz Varšave pomeril z domačo Olimpijo. Poljski prvak ima v svojih vrstah kar osem državnih reprezentantov. Legia je zastopala Poljsko v lanskem tekmovalju za pokal evropskih šampionov in bila po zmagi nad zastopnikom Finske Panteritom iz Helsinke zločena v II. kolu proti zmagovalcu tega tekmovalja sovjetskemu prvaku ASK iz Rige.

Vstopnice so naprej naprodaj vsak dan od 13. do 15. ure v prostorih Olimpije, Gradišče 3.

Klasični šport...

OBVESTILO

Dela pri gradnji avtoceste Ljubljana-Zagreb so v zaključni fazi tako, da je na posameznih odsekih že možna vožnja z motornimi vozili. Zaradi tega se po- gosteje dogaja, da vozijo po dograjenih odsekih vozniki, ki nimajo nobenega službenega opravila na avtocesti.

KOLEDAR

Cetrek, 16. oktobra: Jadviga Borštnika. Ieno je zrežiral kot gost in pripravil arhitekt Sveta Jovanovič kot gost. V glavnih vlogah bodo nastopili: Gorjupova, Miholičeva, Ovesecova, Avšičeva, Cuk, Karus, Keber, Penko, Stefažič, Razbojšek in Zakrajšek. Predprodaja vstopnic pri blagajni v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860.

MESTNO GLEDALIŠČE Ljubljana, Gledališka pasaža Cetrek, 16. oktobra ob 20: Man- zari. Naši ljubi otroci. Abonma kolektivni A (Cetrtek) vstopnice so tudi v prodaji. Mladini ni primerno. Ob 20: Rokasidne Bablonski stolp. Gostovanje v Medvedova Petek, 17. oktobra ob 20: Juš Ko- zark. Baletna o ulici. Abonma kolektivni B (Petek). Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE Levstikov (Sentijski) trg št. 2 Cetrek, 16. okt. ob 17 uri: J. Pen- gov in N. Simončič: »Zlata ribi- ca«. Zaključena predstava za otroke članov sind. podruž. trgov. »Petranka«.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE Levstikov (Sentijski) trg št. 2 Cetrek, 16. okt. ob 17 uri: J. Pen- gov in N. Simončič: »Zlata ribi- ca«. Zaključena predstava za otroke članov sind. podruž. trgov. »Petranka«.

ROČNE LUTKE Nedelja, 19. okt. ob 11 uri: N. Si- mončič - J. Pengov: »Medvedva lovim«. Prodaja vstopnic za nedeljske predstave od petka dalje (vzeten nedelja) na ulici Resljeva št. 36, od 10-12 ure in po ure pred pri- četkom predstave pri gledališki blagajni. Rezervacije na telefon 32-020.

PREDAVANJA DRUŠTVA ZA ZAŠČITO MA- TERIALA LRS vabi zainteresira- na na predavanje znanega fran- coskega strokovnjaka z. ing. Pa- vel Biro-a o temi: »NAPREDEK V BOJBI PROTI POZARU IN ORGANIZACIJA POZARNE SLU- ZBE V PODJETJIH«. Kot korefe- rent bo nastopil ing. Milan Zarič o potrebni ustanovitvi ju- goslov. laboratorija za zaščito materiala proti požaru.

SOLSTVO Komisija za štipendije PRI OKRAJNEM Ljudskem ODBO- RU LJUBLJANA. RAZPISUJE POGODBNE ŠTIPENDIJE za naslednje šole: Šola za socialne delavce I — za delo v vzgojni posvetovalnici. Učiteljske 3. Medicinska fakulteta-stomatolo- gija. Višja šola za medicinske sestre 3. Srednja šola za medicinske se- stre I. Babiška šola 4. Šola za sanitarno tehniko 2. Fakulteta za arhitekturo 1. Fakulteta za gozdarstvo 4.

MODELJI ZA RITTERJEVE KLEŠČE 5 kom. 2000 kgm in 6 kom. 1200 kgm, dobro ohranje- ne ugodno prodaja. ELEKTRO - KRŠKO. VIDEM-KRŠKO. 655-R

KONCERTI Jutri, dne 17. t. m. koncert za rumentabonno Na sporedni Mozart — simfonija v A-duru, Bahman- nov. Rapsodija na Paganinijevu te- mo za klavir in orkester. Bar- tolozzi. Koncert za godale in Misorgski-Ravel. Slike z rezstave. Dirigent je gost iz Poljske S. An- slav Skrovačevski, solisti zagrebški pianist Jurica Mlad. Vstopnice so še na razpolgo pri blagajni SF.

GLEDALIŠČA Sentijsko gledališče Ljubljana. Mestni dom Sobota, 18. okt. ob 20 uri: I. Borš- tnik. »Stari ljubljanska igra«. Premiera Red A. Vstopnice so tudi v prodaji. Otvoritve sezone 1958-59. V počastitev 10-letnice rojstva velikega slovenskega igralca Ignacija Borštnika. Vstopnice so tudi v prodaji. Nedelja, 19. okt. ob 19.30 uri. D. Dobričanin: »Clovek z Marsa«. Komedija. Gostovanje v Podia- boru. Popoldanska predstava. Nedelja, 19. okt. ob 17.15 uri: I. Borštnik. »Stari ljubljanska igra«. Vredna predstava. Izven. V soboto, 18. oktobra ob 20 uri bo v Sentijsko gledališče za red A. premiera Borštnikove ljud- ske igre: »Stari ljubljanska igra«. Proslavilo 100-letnico rojstva veli- kega slovenskega igralca Ignacija Borštnika.

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je po zahrbtni bolezni nenadoma preminil naš dragi mož, oče in brat JOŽE ŠOLAR učitelj vaješke šole v Kranju Pogreb bo 17. oktobra 1958, ob 16.30 izpred hiše žalo- stni, Podnart št. 3, na pokopališče na Ovšiče. Zalujoči: žena, hčerki, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

V 243 številki Slovenskega po- ročevalca z dne 14. oktobra 1958 je bila objavljena osmrtnica za pokojno ELZO KRASOVIC roj. Turnšek Pri globoko žalujoči rodbini je bila pomotoma navedena tud: rodbini dr. Parkel, v tem primeru gre za rodbino znanega slo- venskega zdravnika specialista dr. Emanuela Pertila iz Maribora. Prosi- mo, da nam to, nekljub pomoti, ki je nastala pri telefonskem pre- nosu, doprositi.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

Po dolgem trpljenju me je v 62. letu starosti za vedno zapustil moj dragi mož ALOJZIJ MATELIČ upokojenec Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 16. oktobra 1958, ob 16. uri iz novomeške mrliške veže na novomeško pokopališče. Zalujoči: žena Jožica, sestra Marica in ostalo sorodstvo. Novo mesto, Ravne pri Tolminu, Maribor, Mengeš, dne 15. oktobra 1958.

Po dolgem trpljenju me je v 62. letu starosti za vedno zapustil moj dragi mož ALOJZIJ MATELIČ upokojenec Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 16. oktobra 1958, ob 16. uri iz novomeške mrliške veže na novomeško pokopališče. Zalujoči: žena Jožica, sestra Marica in ostalo sorodstvo. Novo mesto, Ravne pri Tolminu, Maribor, Mengeš, dne 15. oktobra 1958.

RAZPISI

Na podlagi 88. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obratov (Ur. l. FLRJ št. 53) ter 58. člena Uredbe o Kmetijskih združenjih razpisuje Komisija za imenovanje in dodelitev direktorjev pri Ob- člinskem ljudskem odboru Litlji- slednega mesta upravnikov zadrug: upravnika Kmetijske zadruge Sava pri Litlji. Upravnika Kmetijske zadruge Vače pri Litlji. Upravnika Kmetijske zadruge Kresnice. Pogoj: vsoka, višja ali srednja strokovna izobrazba ter potrebna praksa. Prošnje, predpisano kolikove (130 + 95) ter kratki življenjepis dostavite do 31. oktobra 1958 leta na naslov: Občinski ljudski odbor Litlji. Komisija za imenovanje in od- stavitve direktorjev. R

RAZPIS ZA IMENOVANJE IN ODSTAVITVE DIREKTORJEV pri Občinskem ljudskem odboru Litlji- slednega mesta upravnikov zadrug: upravnika Kmetijske zadruge Sava pri Litlji. Upravnika Kmetijske zadruge Vače pri Litlji. Upravnika Kmetijske zadruge Kresnice. Pogoj: vsoka, višja ali srednja strokovna izobrazba ter potrebna praksa. Prošnje, predpisano kolikove (130 + 95) ter kratki življenjepis dostavite do 31. oktobra 1958 leta na naslov: Občinski ljudski odbor Litlji. Komisija za imenovanje in od- stavitve direktorjev. R

PUTNIK SLOVENIJA obvestila

PUTNIK SLOVENIJA obvestila. IZLET V PRAGO. Avtobusni izlet v PRAGO z istočasnim ogledom BRNA in BU- DIMEPEŠTE. Izlet bo v mesecu novemburu. Prijave sprejemajo vse posvalovnice PUTNIKA SLO- VENIJA najkasneje do 4. novem- brja. Zahtevajte v posvalovnicah PUTNIKA SLOVENIJA program izleta. Ne zamudite. Izredne prilike in ogledje št. PRAGO in ostala me- sta v katerih se bodo ustavili iz- letniki.

OBVESTILA

Elektrotehnično društvo LR Slovenije obvestila. V mesecu no- vemburu izdane mesečne celodnevne tečaj za visokovalificirane del- lavce: za elektroinstalaterje, ob- ratne elektrificirane in monterje prostih vodov. Interesenti, ki imajo najmanj 7 let staža naj se javijo do kon- ca meseca društveni pisarni. Ljubljana, Erjavčeva c. 15.

OBVESTILO Na podlagi 10. in 21. člena Pra- vnilnika o oddaji in izvajanju gra- denih del (Ur. l. FLRJ št. 13-57) razpisuje Kmetijsko gozdarska poslovna zveza v Litlji. I. JAVNO PISMENO LICITACIJO za gradnjo 12-stanovanjskega blo- ka v Litlji ob Ponoviški cesti. Predračunska vrednost gradbenih in obrtniških del znaša 24.894.321 din. Licitacija bo dne 30. 10. 1958 ob 10 uri v prostorih Kmetijsko- gozdarske poslovne zveze v Litlji. Varilvorzjev trg. Projektivni elab- or je na vpogled pri Kmetijsko gozdarski poslovni zvezi v Li- tlji. Licitacijski pismom, najkas- nejše do pričetka licitacije. Pred licitacijo morajo ponudniki plačati občinsko takso na Upravi za dohodke pri Občinskem ljud- skem odboru Litlji. Ponuditelje- rojajo biti opremljene v smislu členov 15, 16, in 17. zgoraj citira- nega Pravnilnika. Ponudbe se bodo sprejemale do 30. 10. 1958 do 10. ure.

OBVESTILO ORGANIZATOR — Zavod za or- ganizacijo in tehniko poslovanja, Ljubljana, Titova 33, tel. 31-416 prireja: TEČAJ ZA VODJE KOMERCIAL- NIH ODBOROV. Tematika: enotedskega tečaja posega v interno organizacijo ko- mercialnega poslovanja, admini- strativno tehniko in problematiko organizacije znanja. Tečaj je namenjen sešom komer- cialnih sektorjev in vodjem na- bahovih ter prodajnih oddelkov. TEČAJ ZA EKONOMSKO ORGA- NIZACIJO V POSLOVNIH PRED- VIŠJEJA TEHNIČNEGA KADRA. Namen tega enotedskega te- čaja je, da seznanji glavne inženjer- je, obratne inženjerje, svoje priprav- dela in obratne inženjerje, v re- vodnih enot s problematiko inter- gena gospodarjenja in ostalimi ekonomsko-organizacijskimi ukrepi pri katerih morajo v svojem pod- jetju aktivno sodelovati. Tečajji bodo v drugi polovici no- vembra in v decembru v Bohinju. Gospodarske organizacije, ki še niso prejele razpisa in programa tečaja naj obremno takoj na uravpis zavoda.

ZAHVALA Ob izgubi naše ljubljene hčerke in sestre MAJDKE se zahvaljujemo za lažanje bole- lni in nemo osebitu mrliške bolni- šnice, pionirjem za posilovine cvetja, darovalcem vencev in govora, ter vsem ostalim, ki so io spremlili na neno zadnje pot. Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra. Ljubljana, 15. oktobra 1958.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

ZAHVALA Vsem, ki so našemu dragemu očetu, možu in dedku ANTONU LAJEVCU inštalirali trpljenje v njegovih zad- nih dnevih in mu izkazali posle- dno pozornost, ko smo ga po- kopali. Se zahvaljujemo. Se prav posebno se zahvaljujemo zdravn- nikom in osebi interne klinike, ki so mu skrbno povrnilo zdravje in mu olajšali trpljenje v zadnjih dneh. SZDL in ZB občine Polje za venco in posilovine besede ob grobu. Centralnemu biženskomu svodu. Zeleniški tiskarni Ljub- ljana. Republiškim Sanitarnemu sekretoratu. Ambulantni Vevče. Sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za venco, cvetje ter »letožnje« pogrebu. Posebno nas je ganila skrb in pozornost »brigadirjev« od Petri- čke, ki so ga pogostokrat obiskovali v času njegove bolezni in se »letožnje« pogrebu. Hvala za številne izraze sočut- ja in pripravljenosti nam pomagati v težkih urah njegove smrti. D. LAJEVEC, ZAPUŠEK IN SORODNIKI.

PREBIVALCEM VIDMA-KRŠKEGA

Z današnjim dnem je odprta podružnica »Sloven- skega poročevalca«, ki posluje za stranke vsak po- nedeljek, torek, petek in soboto od 10. do 14. ur. Sprejema naročila za »Slovenski poročevalca«, »Tedensko tribuno« in »Tovariša« ter oglase za vse naše liste.

UGODNO PRODAJ popolnoma novo moško suknjo za visoko po- stavo (inozemsko blago). Naslov v ogl. odd. 24102-4 DVOBODNO STANOVANJE v Zg. Siski zamenjamo za garsonjo. Ponudbe pod »Prilika« v oglas- nem oddelku. 24109-9 STANOVANJE iščem za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zanesljivo«. 24109-9 DVOBODNO STANOVANJE zame- njamo za enosobno, oboje v cen- tralu. Peterko Ivan. Gornji trg 10-1 Ljubljana. 24109-9 RAZNANJE iščeva, nudiva 100.000 din posojila ali visoko nagrado. Ponudbe pod »Nujno 10« v ogl. odd. 24095-9 MODELE za obleke vam izdelam točno in solidno lierski. Rimska cesta 13. 23779-11 POSOJILO 120.000 din nujno po- trebnemu za 3 mesece. Garan- cija in višje obresti. Ponudbe v ogl. odd. pod »Lepi dom«. SOBO bliže centra išče mirna uslužbenka. Ponudbe v ogl. odd. pod »4000«. 24105-14 HONORARNEGA kurjača (upoko- jeno) za suslinico sprejete takoj! Lena galanterija. Ljubljana. 23878-11 GOSPODINJO za župnišče, najra- je upokojenko srednjih let, iščem. Naslov v ogl. odd. 24113-1 KVALIFICIRAN OKRODJAR sprej- me do popoldne na dom. Nas- slov v ogl. odd. 24116-1 NEMSKO KOVERZACIJO nudim za odrasle in otroke. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nemška konver- zacija«. 24115-2 ZARADI SELITVE ugodno pro- dam, lepo kuhinjsko kredenco, belo omaro in vse drugo za ku- hinja, mize, mizice. Ogled popoldne od 15. do 17. ure. Battelino, Aljaže- va 28-IT. 24129-2 KVALIFICIRAN za novo konstrukcijo prodam. Aljaževa 23. Sp. Siska. 24127-4 RADIO APARAT »Grundig« (8- cevni, UKW valovi, 3 zvočniki) in klavirsko harmoniko (120 ba- sov, 5 registrov) prodam. Naslov v ogl. odd. 24126-1 RABLJENO usnjeno klubsko gar- nituro, zložljivo železno poste- ljo, Protos, električni štedilnik, mize, noče, nepleskano kuhinjs- ko kredenco ugodno prodam. Vprašajte: Kavškova 16. 24124-4 SPORTNO KOLO »Julija«, novo, zamenjam za elektro-baterijski radio. Ostalo po dogovoru. Na- slov v ogl. odd. 24131-8 KDOR MI PREŠKARI prazno ali opremljeno skromno sobico, do- bi nagrado. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nujno«. 24123-9 SOBO oddam upokojenki za po- moč v gospodinjstvu. — 24123-9 Kavškova 5, Ljubljana. 24119-9 PAPIRNIKA VEVE, Vevče, p. Ljubljana-Polje, takoj sprejme strojnika za kalorično centralo, kurjača za parne kotle, prakti- kanta za kurjača s kvalifikacijo kovinarske stroje, 6 kvalificira- nih papirničarjev, 30 kvalificira- nih delavcev za transportna in druga dela. Informa- cije dobite v tajništvo podjetja vsak dan od 7 do 14 ure. R 2825-1 V TRSTU V VELETRGOVINI »FE- LICIA« Via Carducci št. nasproti pokriti tržnici, so na izbir, vsa- kovrstne bunde (vetrni jopiči) vse vrste, dežni plaščji za mo- ške in ženske, hlače iz žameta ter že izdelane cele oblike in klobučarje, harmoniko (120 ba- sov) in Trstu obstoječi cenah Torej, pomnite, v veletrgovini »Felicie« v Trstu dobitke bunde po 29000 lir s tem odzokom vam priznamo poseben popust. R 2875-4

TOPOLNO, dobro ohranjen, pro- dam. Naslov v ogl. odd. 24111-4 POSNEMALNI znakme Westfa- lia Separator, starejša tipe, po zmerni ceni, prodam. Prospekti, načrti in opis delovanja na ogled, vsake delavci ood 8 do 14 ure, v podjetju Mehanični servis, Ljubljana, Ulica Moša Pijade 18. 24107-4 SIVALNI STROJ »Neumana« ma- lo rabljen in električni štedil- nik nov, na dve plošči, nemški, s pekačem na termostat, ugodno prodam. Korosce Milena. Pevski trg 19a. 24108-4 VINSKI SOD, 500 l, prodam. Nas- slov v ogl. odd. 24098-4 SKLADIŠČE za embalažo vzame podleše »Hrana«, Ljubljana, Trg mlad del. brigad 7. R 2840-8 PISALNO MIZO IN OMARO pro- damo. Celovška 88. 24103-4 SOBO, 5x5 m, lepo, vhod iz pred- dvorja, klet, souporaba kopalnice, v Sentiidu, blizu trebojsva, za- menjam za sobo kjerkoli v Ljub- ljani. Ponudbe pod »Takole« v ogl. odd. 24127-9 KAPPORTNO, veliko, enosobno stanovanje v centru ali manjši dvoobno »komfortno«, v bližini centra zamenjam za dva in pol- sobno kjerkoli. Ponudbe pod »Ugoden dogovor« v ogl. odd. 23979-9

MARIBOR Cetrek, 16. oktobra NARODNO GLEDALIŠČE Ob 19.30: Offenbach »Hoffmannove pripovedke«. Red LMS — Bell — Ob 18. in 20. Casona »Drevesa umir- najo strome«. Gostovanje v Murski Soboti. RADIO 5.00—8.00 Prenos sponeda Radia Ljubljana. 6.00—8.05 Domače ve- sti. 8.15—9.00 Dnevni napovedi. 9.40—10.30 Prenos sponeda Radia Ljub- ljana. 14.30—15.00 Zeleni ste — po- slusajte! 15.00—17.00 Prenos sponeda Radia Ljubljana. 17.00—17.10 Doma- ča poročila. 17.10—17.30 Zabuva- glasba. 17.30—17.40 Z magnetofon- om predvajamo naokoli. 17.40—18.00 Igra orkester Mariborske filhar- monije, dirigent Jakob Cipri. 18.00 do 22.00 Prenos sponeda Radia Ljubljana. UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

UMRLI Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da je umrla v 46. letu starosti po dolgi mučni bolezni moja ljuba žena, mama, sestra, teta. FRANCISKA ZADNIKAR roj. Vidmar Pogreb nepozabne bo v četrtek 16. oktobra 1958 ob 15 uri iz Janezove mrliške veže na Zalah. Ljubljana, Crna vas, 14. okt. 1958 Zalujoči: mož, mati, oče, brat, sestra, sestra in hčerka Fani ter ostalo sorodstvo.

Murska Sobota praznuje...

Prebivalci občine Murska Sobota praznujejo vsako leto 17. oktobra svoj občinski praznik v spomin na teške dneve v svoji nedavni zgodovini. Sedemnajsteja oktobra 1944 so madžarski fašisti zaprli večje število zavednih slovenskih družin ter jih odpeljali v razna koncentracijska taborišča. Prav na ta dan se je majhna skupina partizanov spoprijela z večjo skupino madžarskih fašistov. Partizani so se umaknili preko soboških polj proti Muri, vendar so jih Madžari zasledovali. V tej borbi je padel hrabri partizan Jus, Dane Šumenjak-Miran, France Kosi in Stanko Čerčič-Bojan so se prebili do Vaneče, kjer so bili izdani. V teški borbi treh partizanov proti 200 fašistom sta padla Dane Šumenjak in France Kosi, medtem ko so Stanka Čerčiča-Bojana ranjenega ujeli in se je le s težavo pomezneje rešil nemške in madžarske internacije. V teh dneh se prebivalci Murske Sobote in ostalih krajev v občini spominjajo tudi krajev od organizatorjev vstaje v Pomurju narodnega heroja Stefana Kečava in njegovih sodelavcev, ki so bili ustreljeni leta 1941.

PESTER PROGRAM PRIREDITEV

Od 12. do 19. oktobra se v občini vrsto številne prireditve. V nedeljo, 12. oktobra je bil gasilski dan, na katerem so soboški gasilci praznovali 75. obletnico svojega obstoja. Svečane prireditve sta se udeležila med drugimi gosti tudi sekretar Okrajnega komiteja ZKS Murska Sobota Ivan Ros in predsednik OLO Murska Sobota Rudi Čačunovič. Soboškim gasilcem so čestitali ob jubileju predsednik občine Karl Lutar, sekretar občinskega komiteja ZK Jože Vild, predstavnik Republike gasilske zveze Anton Pšenčnik in predsednik Okrajne gasilske zveze Murska Sobota Janez Dlagovič. Predsednik občine Karl Lutar je na gasilski prapor družstva v imenu občinskega ljudskega odbora pripeljal spominski trak. Tov. Blagovič pa je 4. gasilcem razdelil priznanja za dolgoletno delo v gasilski organizaciji. Kulturnoprosvetni referent društva Miro Štubelj je govoril o zgodovini, razvoju in uspehih društev od ustanovitve do danes. Z uspeho moko vajo in mimohodom sodelujočih gasilskih enot so zaključili prireditev. V torek so odprli razbremenilnik Ledava-Mura, ki bo ogromno pomenil za nadaljnji razvoj Pomurja. V sredo so bila finalna srečanja za naslov sindikalnega prvaske v kegljanju, odbojki, streljanju in šahu. Danes, 16. oktobra bo Slovensko narodno gledališče iz Maribora gostovalo ob 20. uri z A. Casarjevo dramo »Drevosa umirajo stoji«. V petek, 17. oktobra bodo glavne prireditve. Dopoldne ob 9 uri bo svečana seja občinskega ljudskega odbora Murska Sobota v gradski dvorani, pozneje žalna svečanost in polaganje vencev na pokopališču in spominskih ploščah. Ob 11 uri bo spominska svečanost pred ploščo na gimnaziju, ob 13 uri ob otvoritvi spominske plošče Stefana Kuharja-Bojana na osnovni šoli v Puconcih. Popoldne so na programu lahkoatletična tekmovanja in finalna srečanja za naslov sindikalnega prvaske v nogometu. V soboto, 18. oktobra, priredi TVD Partizan ob 19. uri tek z baklami po soboških ulicah, medtem ko bo ob 20. uri koncert Akademске pevске zbornice »Tone Tomšič iz Ljubljane. Prireditve občinskega praznika bodo zaključili v nedeljo, 19. oktobra, z otvoritvijo zgradbe nove osnovne šole v Bakovcih.

ŽIVAHNA KOMUNALNA DEJAVNOST

Za občino Murska Sobota je letos značilna živahna komunalna dejavnost, ki se razvija z velikim razumevanjem občinskega ljudskega odbora. OLO in vseh zainteresiranih čimteljev. V Murski Soboti gradijo tri stanovanjske bloke. V vsakem bloku je 12 stanovanj. Prva dva gradijo združeni investitorji (občina, bolnišnica in gospodarske organizacije), tretjega pa OLO. Prav tako so začeli graditi moderen trgovski lokal ob Ulici Stefana Kečava v podaljšku »Technoprometa«. Ta lokal bo urejen za prodajo pohištva in drugih podobnih predmetov. Nad tem lokalom bodo uredili štiri stanovanja, ki jih bo občina zgradila za prosvetne delavce. Občinski ljudski odbor je letos namenil iz sklada za zidanje stanovanjskih hiš šest milijonov din zasebnim graditeljem, ki bodo zgradili 17 stanovanj in sprosili 8 obstoječih. Na Tišini je občinski ljudski odbor dogradil štiri samska stanovanja za učitelje. Med novostmi Murske Sobote je vsekakor tudi gradnja

upravnih prostorov združenih investitorjev Komunalne banke, Zdravne hranilnice in OZZ na Trgu zmage. Trgovsko podjetje »Petrol« iz Ljubljane je začelo graditi skladišče in servisno postajo na oglu Slomškove in Bakovske ceste, kar bo pomembna gospodarska pridobitev za Mursko Soboto. V skladišču bo stalno na zalogi 140.000 kg goriva raznih vrst. Prav tako so začeli razširjati tudi zdravstveni dom, ki zaradi pomanjkanja prostora postuje z veliko težavo. Ob Titovi ulici gradijo šolo za učence v trgovini, na nasprotni strani pa obrtno vajensko šolo. Tudi vasi v soboški občini zaznamujejo viden napredek. V Bakovcih so dogradili šolo s štirimi učilnicami in ustreznimi pritliklinami. Dogradili so dve učilnici pri osemletki v Puconcih, eno učilnico pri šoli v Bodoncih in učiteljsko stanovanje v Moščanci. Omenimo lahko še zgraditev mostu čez Ledavo v Strukovcih, ki veže gorčiki predel s Cankovo.

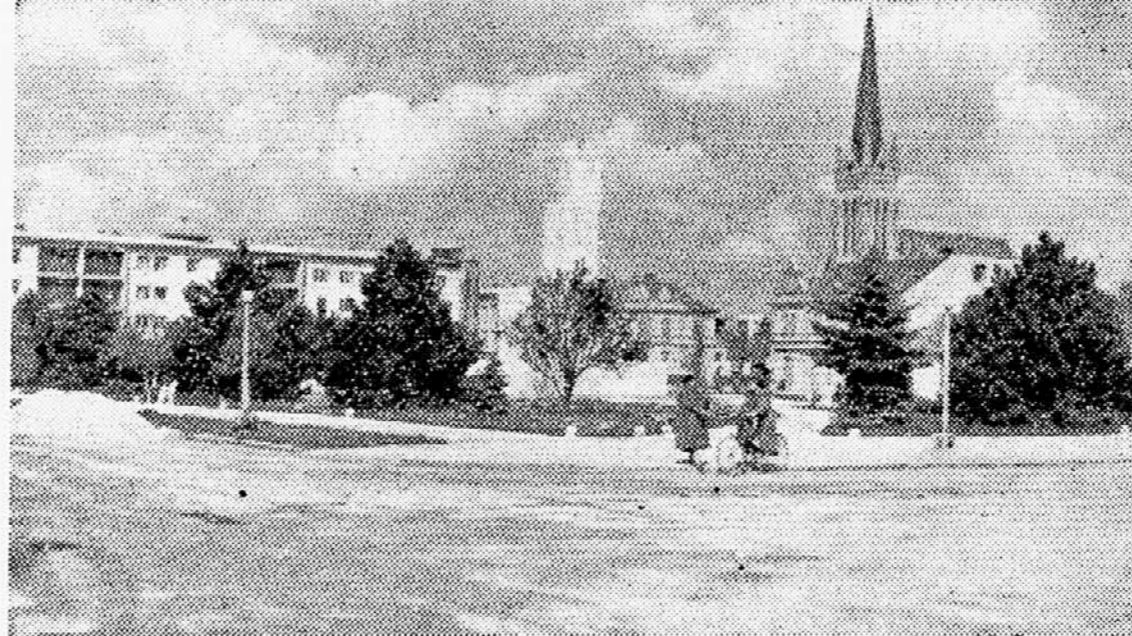
ZA NAPREDEK ZDRAVSTVENE SLUŽBE

V občini Murska Sobota so v zadnjih letih izpopolnili kurativno zdravstveno službo. Kljub pomanjkanju zdravstvenega kadra, so uredili dežurno službo. Število stalnih in honorarnih zdravnikov se je prav tako povečalo, čeprav stanje še vedno ni zadovoljivo. Dosežen je napredek v specialističnih službah v ambulanti. Za dežurno službo izven Murske Sobote nimajo svojega vozila, zato so vezani na rešilni avtomobil in na taksije. Predvidevajo se enega dežurnega zdravnika za nočno dežurno službo. Glede na ukinitve zahtevne zdravniške prakse so v Murski Soboti adaptirali prostore ambulanice, v katerih delajo štiri ordinacije od 7. do 18. ure. V sklopu splošne ambulanice delajo štiri specialistične ordinacije: ginekološka, internistična, okulistična in renigen. Teh ordinacij se poslužujejo prebivalci iz celotnega Pomurja. Prostorji so zelo tesni in ne ustrezajo več svojemu namenu. Številno pregledov v splošni ambulanti se je v zadnjih treh letih povečalo za 50 odstotkov in so imeli samo lani 70.003 pregledov. Prostorji bodo prejemajni še posebej v zimskem času, saj imajo samo eno čakalnico za vse ordinacije. Vsekakor se bo moral izpopolniti obstoječi instrumentarij in nastaviti se enega stalnega zdravnika splošne prakse. Zobna ambulanta ima zelo tesne prostore in nima čakalnice. Na ozkem hodniku se dnevno preriva množica ljudi in čaka dolge ure, preden pride na vrsto. Nujno bi potrebovali stomatologa, ki pa mu trenutno ne morejo nuditi stanovanja. Zobna ambulanta dela kljub pomanjkanju kadra in prostorov za pet občin ter pričakuje pri svojem delu pomoč Okrajnega ljudskega odbora. Rešitev zobozdravstvene službe je samo v razširitvi zdravstvenega doma, v katerem bo tudi zobna ambulanta dobila svoje prostore.

Preventivno zdravstveno službo so prejšnja leta zanemarjali. Zadnji dve leti pa so z razumevanjem in izdatno pomočjo občinskega ljudskega odbora dosegli vidne uspehe. S sredstvi občinskega ljudskega odbora in preventivnega sklada socialnega zavarovanja so odprli dispanzer za žene in dispanzer za otroke v zgradbi sedanjega zdravstvenega doma. Oba delujeta za področje celotnega Pomurja. Dispanzer za žene skrbi za zaščito 4892 žena v starosti od 18 do 44 let. V njem so zabeležili leta 1957, 898 prvih obiskov, kar je trikrat več kot leta 1956. V dispanzer prihaja mnogo nezavarovanih žena. Več kot polovica vseh porodov odpode na bolnišnico, kar pretekla leta ni bil primer. Socialno-medicinski problem so nestrokovni splavi. Zato so se zdravstveni delavci lotili široke akcije za uveljavitev kontracepcijske službe. V dispanzerju za žene imajo poseovalnico za kontracepcijo, odkoder nameravajo to službo prenesti tudi na ambulante s splošno prakso. Dispanzer za otroke zajema 2662 otrok. Zadolgovljivo je število obiskov otrok, medtem ko starši sta rešje predšolske otroke premalo vodijo v dispanzer. Uspeh tega dispanzerja je v veliki meri odvisen od oddelka za pediatrijo, ki ga v soboški bolnišnici kljub velikim potrebam nimajo. Pri dispanzerju za žene so izboljšali patronažno službo in zaposlili dve medicinski sestri, ki obiskujeta vse dojenčke na domu. Delo obeh dispanzerjev se odraža vid-

no v padcu umrljivosti otrok, ki je znašala leta 1955 7,35 odstotkov, leta 1956 5,41 odstotkov in leta 1957 le 3,77 odstotkov. Oba dispanzerja imata le začasne in tesne prostore ter delata v istih prostorih ločeno za otroke dopoldne, za žene pa v popoldanskih urah. V dispanzerju za žene bi nujno potrebovali še enega stalnega specialista-ginekologa. Solskega dispanzerja nimajo, čeprav bi ga nujno potrebovali. Imajo potreben kader, vendar nimajo prostorov. V zdravstvenem domu imajo štiri lepe zasebne prostore, ki bi bili kakor nalašč za ureditev solskega dispanzerja. V občini je 3216 šoloobveznih otrok brez stalnega sistematičnega zdravniškega pregleda. Otroke sicer enkrat na leto pregledajo, vendar nimajo možnosti za sistematično zdravljenje teh otrok. V občini je dolžna organizirana protituberkulozna služba, ki dnevno odkriva nove primere te bolezni. Za ob-

katerih razpolagajo z 3774 strokovnimi in političnimi knjigami. Za nemoteno delo otroških vrtec bo občinski ljudski odbor stipendiral domača dekleta. V otroški vrtci Tišina so namestili prvo kvalificirano negovalko. Kapaciteta otroškega vrta v Murski Soboti je premajhna in je potrebna razširitev za najmanj 60 otrok. Na šolah imajo šolske knjižnice, ki so najmočnejše v Soboti. Puconcih, Tišini, Mačkovičih, Bakovcih in v Krogu. V Murski Soboti deluje javna pionirska knjižnica. Na sedmih šolah obstajajo pevski zbori, v katerih je vključenih okrog 460 dobrih pevcev. Na šestih šolah so pionirski oddelki organizirali varževanje in je okrog 560 otrok prihranilo do sedaj okrog 320.000 dinarjev. Občinski ljudski odbor ima velike težave tudi zaradi pomanjkanja učnega kadra na šolah, saj pri manjkajo 28 učnih moči. Na nekaterih šolah so se prav tako

čino Mursko Soboto je značilna skrb za TBC bolnike v času zdravljenja ter tudi pozneje pri ponovnem zaposlovanju. Svet za zdravstvo pri občinskem ljudskem odboru je nameraval ustanoviti posebno komisijo, ki bi proučila možnosti za uvedbo kmečkega zavarovanja. Svoje zamisli ni uresničil, ker se je v Ljubljani s tem predlogom niso strinjali, češ da bo to vprašanje centralno urejeno. Za stroške zdravljenja nezavarovanih oseb je plačala občina po predvidenih predpisih o brezplačnem zdravljenju nalezljivih in nekaterih drugih boleznih leta 1955 3 milijone dinarjev, letos pa do 1. oktobra kar 21 milijonov dinarjev.

Zelo dobro dela tudi občinska sanitarna inspekcija, ki je lahko za zgled ostalim sanitarnim inspekcijam. Njej gre zahvala, da so soboške gostilne danes v glavnem čiste in higiensko urejene. Po njeni zaslugi in zaslugi infektološkega oddelka bolnišnice se je v občini zmanjšalo število nalezljivih črevesnih bolezni in infektološke zlatenice za več kot desetkrat. Na predlog občinskega sanitarnega inšpektorata in občinskega sveta za zdravstvo je občinski ljudski odbor sprejel dva odloka, ki kažeta na uspeh zdravstvene preventive. Sprejeli so odlok o obveznem prevozu mlilcev v mlilsko vežo in odlok o prepovedi reje malih živali.

SOLSKI PROBLEMI V OSPREDJU

Občinski ljudski odbor Murska Sobota kaže izredno zanimanje tudi za reševanje solskih problemov v okviru razpoložljivih finančnih možnosti. Z adaptacijami v Brezovcih, Bodoncih ter z gradnjo prvega paviljona v Bakovcih so v lastnih zgradbah pridobili šest učilnic, z adaptacijami v Tišini in Puconcih pa štiri učilnice v zadržnih domovih. Z novim šolskim letom bodo obnovili poslopje osnovne šole Sobota II, kjer bi z naddatvo pridobili šest učilnic. Idejno rešitev šolske problematike je občinski ljudski odbor navedel v Brezovcih, kjer je dokončno urejeno vprašanje solskih prostorov in učiteljskega stanovanja. Hkrati gradijo v koordinaciji s PGD Moščanci učiteljsko stanovanje. Načrti skrbijo občinskega ljudskega odbora Murska Sobota je sledilo tudi prebivalstvo, ki je v Bakovcih, Puconcih, Bodoncih, Brezovcih in Moščanci sodelovalo s prostovoljnimi delom. Z deli in pripravami so se zamudili v Gederovcih, kjer so zaenkrat nabavili gradbeni material. Svet za šolstvo načrtno izvaja svoj program tudi glede oskrbe šol z učili, saj so šole dobile diaportektorje, flanelografe in nekatere druge pripomočke. Posebno pozornost posvečajo izpopolnitvi učiteljskih knjižnic, v

dobro uveljavili solski odbori, ki se poleg reševanja materialnih vprašanj zanimajo tudi za vzgojna vprašanja.

REŠEVANJE KMETIJSKIH VPRAŠANJ

Šolsko posestvo Rakičan s svojimi rekordnimi hektarskimi donosi vpliva na pospeševanje kmetijske proizvodnje in Pomurju. Lepe uspehe je posestvo doseglo v poljedelstvu in živinoreji. Povprečna mlečnost krav na posestvu je visoko nad pomurskim povprečjem. Letos so se na posestvu odločili, da bodo posejali manj krompirja in več hibridne koruze W 355 A. Svoja prizadevanja na posestvu so povezali z delom Kmetijskega inštituta v Ljubljani, strokovnjaki, ki so analizirali zemljo in predlagali ustrezno doziranje hlevskega gnojla in umetnih gnojil. Računajo, da bodo na nekaterih parcelah dosegli celo 100 q na hektar. Posestvo prednjači tudi pri kooperaciji s sladkorno peso in z italijanskim pšenico.

Kmetijsko gospodarstvo Murska Sobota je doseglo pomemben uspeh s tem, da je arondiralo dolejš 283 manjših parcel v desetih katastrskih občinah v 62 večjih parcel, ki merijo v glavnem od 3 do 18 ha. Povečali so število goveje živine od 14 glav v letu 1953 na 80 glav. V tem obdobju se je povečalo število svinj. Molznost krav se je povečala od 1300 na 3400 litrov mleka. Ta uspeh so dosegli z boljšim gnojenjem travnikov, ureditvijo čredinskega pašnika, z graditvijo modernega hleva za 45 glav goveje živine v Tešarnovcih itd. Sedaj gradijo hlev

za 30 glav živine tudi v Murski Soboti in bo 1. novembra dograjen. Soboški trg zalagajo z zelenjavo in sočivjem. Pridelujejo kvalitetna semena. Letos so dosegli lep pridelek koruze in krompirja. Razmeroma močan strojni park jim omogoča, da odločno posegajo v pridelovalno sodelovanje z zasebnimi kmetovalci ter sodelujejo z njimi v Markišavcih, Martjancih in Murski Soboti na okrog 13 ha zemlje.

Kmetijska zadruga Puconci ima nad 400 članov in ima v svojem delokrogu tesarsko-zidarski obrat »Gradnje« z okrog 40 do 50 delavcev. Dobro dela hranilnica in posejilnica kmetijske zadruge, v katero imajo ljudje veliko zaupanje, kar dokazuje porast hranilnih vlog. Strojni park zadruge je močan, saj razpolagajo s tremi traktorji, mlatnico, sedmimi sejalnicami, slomoznicami, škropilnicami in s številnimi drugimi kmetijskimi stroji. Pri pšenici imajo 20 ha v kooperaciji. Po mnenju vodstva zadruge zadržniki premalo skrbijo za sadje, saj je kljub izredno dobri letini težko dobiti kvalitetna jabolka. Odkup kmetijskih pridelkov dobro poteka ter odkupujejo dnevno od 100 do 150 kg svežih gob.

OBISK V PODJETJIH

V Proizvodnji kremenčevega peska v Puconcih so v zadnjem času povečali proizvodnjo in dosegli večjo kvaliteto. Kupili so nov traktor, dve 5-tonski prikolici in drobilec kamna, ki je nujen pri razširitvi proizvodnje na izdelovanje raznih cementnih cevi, teraco, stopnic, stebrov za žično napeljava v vinogradih itd. Pesek prodajajo po vsej Sloveniji, največje količine pa jeseniški železarni in Tovarni dušika

konzerviranih gob. Odkupili so in odpravili dolejš 320 vagonov jabolok. Največ težav jim povzroča pomanjkanje vagonov in sadnih zabojev, čeprav so pripravili 41.000 komadov sadnih zabojev. Dobro se je obnesla prodajalna na drobno in skladišče na veliko v Splitu, s katerima uspešno zbijajo ceno na splitskem trgu. V lastnem živalskem pitarišču v Dokležovju redno pitajo 60 glav goveje živine. V podjetju ugotavljajo, da bi Pomurje za izvoz sadja nujno potrebovalo fitopatologa. Tudi stroški za cianizacijo sadja v Pragerskem so zelo visoki, saj so plačali na primer za prevoz vagona sadja na prog Murska Sobota-Split 13.932 dinarjev, za obvezno cianizacijo tega sadja pa 15.900 dinarjev!

Dnevna proizvodnja Mlinskega podjetja znaša dnevno v Murski Soboti in na obratu v Bakovcih skupno 21 ton. Izpakotirane mlino v celoti izkoriščene, ker podjetje nima posebnosti za promet in predelavo žita. Težave imajo predvsem zaradi pomanjkanja skladišč, ker ne morejo vskladiščiti celotnega odkupa. Pripravljeni so načrti in sredstva za gradnjo novega skladišča z zmogljivostjo 250 vagonov. Gradnjo bi financirala Direkcija za prehrano v obliki posojila. V podjetju so zmanjšali delovno silo za 25 odstotkov ter je proizvodnja ostala na isti ravni kot pred tem ukrepom.

Vrednost osnovnih sredstev obrtnega podjetja »Kroj« znaša danes okrog 17 milijonov dinarjev, medtem ko so ob ustanovitvi razpolagali le z 182.000 dinarjev, ki jih je prispeval občinski ljudski odbor. Podjetje »Mura« je posodilo podjetju »Kroj« šest šivalnih strojev, kar je bila osnova za nadaljnji razvoj podjetja. Nedavno so razvidali obratno zgradbo, ki je stala 15 milijonov dinarjev. Perspektivni načrt razvoja podjetja predvideva ustanovitev več manjših delavnic. Dolejš imajo taki delavnici v Petrovcih in v Vidmu pri Ščavnici. Razširili so proizvodnjo na konfekcijo in uvajajo šiviljski obrat in tapetinstvo. V podjetju imajo tudi oddelek, kjer šivajo str: kam po meri. Računajo tudi na ustanovitev kemične čistilnice, ki bi bila za Mursko Soboto nujna.

»Technopromet« je dobro založena trgovina s tehničnimi predmeti, kjer so med prvimi v Murski Soboti začeli uresničevati specializacijo. Na zalogi imajo gospodinjske in električne stroje, kolesa, pohištvo, elektromaterial, radijske sprejemnike in razne druge tehnične predmete.

Zavod za komunalne storitve se ukvarja z urejanjem parkov, nasadov, cest in pokopališč. V svojem sklopu ima pogrebni zavod, cvetličarno in klavnico. Za škropljenje cest bi potrebovali boljši škropilni avtomobil. Občina prispeva iz proračuna 5 milijonov dinarjev za najnujnejše potrebe zavoda.

Podjetje »Vrba« se ukvarja z izdelovanjem pletarske in lesne galanterije. Okrog 80 odstotkov svojih izdelkov izvažajo v ZDA, Švico, Anglijo in v Nizozemsko. V letošnjem prvem polletju so prodali za 17 milijonov dinarjev blaga. Izdelujejo rolete, nekaj embalaže, televizijske in gostabe stolice. Težave imajo zaradi pomanjkanja strojev in tesne delavnice.

Kamnosežstvo-cementnine izdeluje razne spomenike, cementne cevi parolit opeko, stopnice, teraco itd. Probleme imajo zaradi pomanjkanja cementsa v zadnjih dveh mesecih. Nabavili so dve vibratorski mizi za izdelavo cementnih cevi in raznih cementnih izdelkov. Kupili so vodno črpalko ter uredili vodovod v vseh delavnicah.

Industrija kovinske galanterije »Panonija« se je v zadnjih letih razvila v podjetje z lepo reputacijo. Letos so poleg standardnih izdelkov za gospodinjstvo in poljedelstvo začeli proizvajati kovinsko pohištvo, ki je moderno, okusno, lahko in primerno za restavracije, gostilne, kavarni, šole, mlekarstva podjetja, za razne poslovne prostore, bolnišnice, ambulante in nekatere druge prostore. Podjetje nudi gradbeno aluminijasto okovje za izložena okna, kioske, razna vrata in za nekatere druge potrebe. Kovinsko pohištvo izdelujejo iz specialnih aluminijastih cevi, sedeže pa po želji iz navadnega lesa, s furnirjem ali pa tapacirane z gumirano žimo. Mize opremito z raznimi plastič-

nimi masami, kot ultrapasom, emajliranim leonitom in nekatere drugi. Problem podjetja so skladišča in tesni obratni prostori.

Trgovsko podjetje »Zeleso« je v prvem polletju doseglo 63 milijonov dinarjev prometa. V sklopu podjetja imajo železniški trgovini »Zeleso« in »Kovina«, tehnično trgovino »Oprema«, tehnično trgovino »Kurove«. Težave imajo zaradi pomanjkanja trgovskih pomočnikov železninarske stroke. Razmišljajo tudi o preureditvi trgovine »Kovina« na Titovi cesti.

Gradbeno podjetje »Zidar« gradi v Mariboru upravno stavbo občine Kosiaki in adaptira šolsko poslopje v Pesnici. V zadnjem letu so dogradili stanovanjski blok v Belčinih, krojaško delavnico v Murski Soboti in prizidali interni oddelek bolnišnice. Trenutno delajo na stanovanjskem bloku pri Gradu. V Murski Soboti so začeli graditi prizidek zdravstvenega doma, prostore za Obrtno zbornico in poslovne prostore za »Technopromet«.

Ob občinskem prazniku Murske Sobote

čestitajo vsem občanom in jim žele kar največ uspehov pri utrjevanju in dvigu socializma:

- Občinski ljudski odbor, Murska Sobota
- Občinski komite ZKS, Murska Sobota
- Občinski odbor SZDL, Murska Sobota
- Občinski odbor ZB, Murska Sobota
- Občinski komite LMS, Murska Sobota
- ter ostale množične organizacije
- Okrajni ljudski odbor — Uprava za gozdarstvo, Murska Sobota
- Gradbeno obrtno podjetje »ZIDAR«, Murska Sobota
- »AGROMERKUR«, združeno trgovsko podjetje, Murska Sobota
- »PANONIJA«, industrija kovinske galanterije, Murska Sobota
- »Tovarna mlečnega prahu«, Murska Sobota
- »KROJ«, konfekcija, Murska Sobota
- Trgovsko podjetje »ZELEZO«, Murska Sobota
- »Solsko posestvo«, Rakičan
- Zavod za komunalne storitve, Murska Sobota
- »Proizvodnja kremenčevega peska«, Puconci
- »TEHNOPROMET«, trgovsko podjetje, Murska Sobota
- »Mlinsko podjetje«, Murska Sobota
- »Kamnosežstvo in cementnine«, Murska Sobota
- »VRBA«, pletarstvo in lesna galanterija, Murska Sobota
- Parna pekarna, Murska Sobota
- »Kmetijsko gospodarstvo«, Murska Sobota
- »Vodna skupnost za melioracijo Prekmurja«, Murska Sobota
- »Projektivni biro«, Murska Sobota
- Trgovsko podjetje »PREKMURSKI MAGAZIN«, Murska Sobota
- »AGROSERVIS«, Murska Sobota
- »Kmetijska zadruga« z o. j., Puconci
- Splošno mizarstvo »LEDAVA«, Murska Sobota
- Klino »PARK«, Murska Sobota
- Groslistno trgovsko podjetje »Potrošnik«, Murska Sobota
- Tovarna perila »MURA«, Murska Sobota
- »RUNO« trgovina z usnjem in čevlji, Murska Sobota
- Trgovina »PLAVICA«, Murska Sobota
- »Tovarna mesnih izdelkov«, Murska Sobota
- »GOGLAD«, splošno gradbeno podjetje, Murska Sobota

Kmetijsko posestvo »S E C A«, Portorož
sprejme
absolventa
ekonomske fakultete

ali s srednje-ekonomsko izobrazbo.
Plača po dogovoru, samsko stanovanje zagotovljeno.
6353-R

Razpisna komisija pri Svetu za šolstvo LRS
razpisuje na podlagi 36. člena Zakona o javnih usluž-
bencih delovno mesto

PRAVNEGA REFERENTA
Pogoji:
a) splošni pogoji za sprejem kandidata — po Zakonu
o javnih uslužbencih;
b) pravna fakulteta in večletna praksa v pravno-
upravnih poslih večjih javnih edinic.
Razpisna komisija pri Svetu za šolstvo LRS.
6353-R

Do dna duše potri in žalostni, obveščamo vse pri-
jatelje in znance, da nas je v najboljši življenjski dobi
nenadoma za vedno zapustil naš soprog, oče, brat

RADO FELAHER
komercialist
Pogreb bo v četrtek, 16. oktobra ob 16. uri iz Jako-
bove mrliške vežice na pokopališču na Zalah.
Zalujoči: žena Katica, sin Rado, hčerka Zinka z
možem, brata: dr. Julij in Jože, sestra Mojca in
ostalo sorodstvo,
Ježica, Ljubljana, Dunaj, Loče, Barle.

Po kratki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila
naša ljuba sestra, svačinja, teta in sestrična

MARIJA OREHOVC
upokojenka
Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 16. okto-
bra 1958 ob 17. uri iz Nikolajev mrliške vežice na
Zalah.
Ljubljana, Graz, 15. oktobra 1958.
Zalujoči: brat Anton z družino, bratranec Leopold
Sušnik z družino in ostalo sorodstvo.

KNJIGARNE! KNJIZNICE! LJUBITELJI LEPE KNJIGE!
Na zalogi imamo še naslednje knjige:

Jerry Anderzejewski, PEPEL IN DIAMANT, polpl.	530 din
Bruno Frank, HCI, platno	460 din
Bruno Frank, HCI, polplatno	390 din
Jack London, IGRALEC, polplatno	580 din
Jack London, IGRALEC, broširana	200 din
H. Wendt, LADIA S PROKLETIMI, broš.	440 din
R. Peyrefitte, KLJUČI SV. PETRA, polplatno	485 din
Vera Albrecht, LUPINICA, kartonirana	340 din
Paul Vialar, MORSKA ROŽA, polplatno	390 din
Piere le Mure, MOULIN ROUGE, celo platno	900 din
M. Kozina, O CLOVEKOV DEJAVNOSTI, polpl.	170 din
Cooper, POSLEDNJI MOHIKANEC I, del, karton.	260 din
Cooper, POSLEDNJI MOHIKANEC II, del, karton.	200 din
Alan Hind, RAZKRINKANI VOHUNI, kartonirana	310 din
Dž. O. Kervud, MEDVEDIČI NIVA, kartonirana	120 din

NAROČILA NA NASLOV:
Časopisno podjetje
»SLOVENSKI POROČEVALEC«
Ljubljana, Tomšičeva 1, p. p. 29

Upravni odbor
Tovarne
organskih
barvil
Celje

razpisuje mesta:

1. ŠEFA RAZISKOVALNEGA LABORATORIJA — za raziskave na novih proizvodih za tovarno
2. VEČ PROSTIH DELOVNIH MEST V RAČUNOVODSTVU PODJETJA
3. DAKTILOGRAFA ZA DELO V RAČUNOVODSTVU PODJETJA

Pogoji za sprejem:
Ad 1. Inženir kemije z daljšo prakso
Ad 2. Dokončana srednja ekonomska šola z ali brez prakse, ali nižja šola z daljšo prakso.
Ad 3. Dokončana nižja srednja šola z dobrim obvladanjem strojepisja.
Plača po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite na upravni odbor podjetja v roku 15 dni po objavi razpisa.
6351-R

Obveščamo vsa trgovaška podjetja, da ne sprejmejo naročil od oseb, ki se ne izkažejo s pooblastilom podjetja AVTOOBNOVA, Sempeter pri Gorici, 6356-R

Opozarjamo vse naše naročnike, da jih bo te dni obiskal pismoša s plačilnim nalogom. Prosim, da se naročniki plašilo odzovejo, ker si bodo le z redno plačano naročnino zagotovili redno prejemanje dnevnika.
»Slovenski poročevalec«

Gradbene podjetje »REMONTE«, MORAVČE, razpisuje mesto
R A Č U N O V O D J E
Nastop službe 1. dec. 1958.
Plača zelo ugodna. Samsko stanovanje preskrbljeno. — Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na: »Remont« Moravče, v roke upravniku, 6359-R

Industrijsko podjetje v Ljubljani sprejme: šoferja C-kategorije za nov kamion, uslužbenca za vodenje skladiščne kartoteka z odgovarjajočo strokovno izobrazbo in prakso v materialnem poslovanju, mlajše navadne delavce za delo v proizvodnji. Možen takojšnji nastop službe. S stanovanji ne razpolagamo.
6226-R

Upravni odbor »JUB«, tovarna barv, Doj pri Ljubljani, razpisuje prosto mesto šefa RAČUNOVODSTVA. Pogoji: ekonomska fakulteta z angleško prakso, srednja ekonomska šola s 3-letno prakso, brez višje kvalifikacije z najmanj 5-letno prakso računovodje. Samsko stanovanje zagotovljeno. Pismene ponudbe pošljite na naslov najkasneje do 20. oktobra 1958. Nastop službe takoj.
6227-R

Upravni odbor
LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA TRŽIČ
razpisuje sledeča mesta:
TEHNIČNEGA VODJO. Pogoji: srednja tehnična šola, 5 let prakse na vodilnem del. mestu v lesni industriji.
REFERENTA za pripravo dela. Pogoji: srednja tehnična šola, 2 leti prakse na tem delovnem mestu.
PERSONALNEGA REFERENTA — TAJNIKA. Pogoji: administrativ. šola z znanjem nemščine, 3-letna praksa.
Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Nastop službe možen takoj. Pismene prošnje vložite na gornji naslov do 20. t. m. s kratkim opisom dosedanje zaposlitve. 6308-R

SLOVENIJA CESTE
splošno gradbeno podjetje, LJUBLJANA
proda sledeča odvisna osnovna sredstva:
1 avtoprikolico 3 t — kiper — 1 vialčlec Zadrugar — 1 motor BMW s prikolico — 1 motor lokomotiva Esco — 1 motor lokomotiva LP — 2 diafragma zračni črpalki — 2 batni ročni črpalki — 1 črpalka za gnojnice — 1 drobilce, celjstni — 3 benc. motorje 4, 6, 8 KS — 1 diesel motor 16 KS — 2 el. motorja 3,3 in 9,5 Kw — 1 el. motor R. K. 15 Kw — 5 gradbenih ježev s konicami — 1 transformator 30 Kw — 1 rijač za ceste. — Vsa navedena osnovna sredstva so brezhibna. — 1 tovorni avto 5 t MAN, neuporaben — 1 tovorni avto 2 t Chevrolet, neuporaben.
Ogled in event. nakup navedenih osnovnih sredstev je vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne v Centralnih obratih, Ljubljana, Tovarniška ulica do vključno 31. oktobra 1958.
6321-R

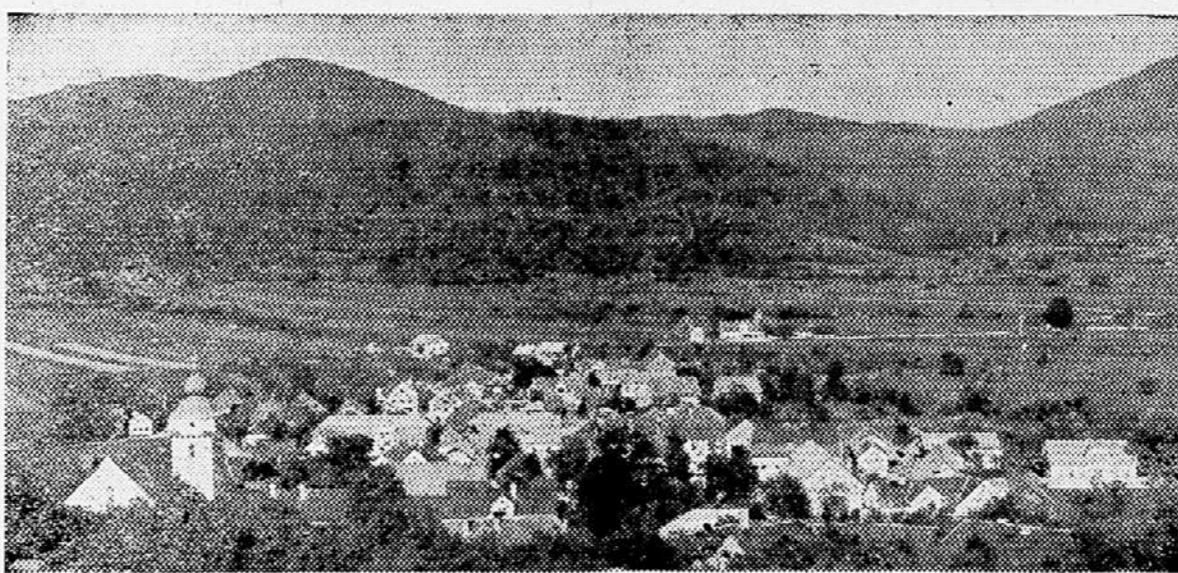
KOMISIJA ZA RAZPIS MEST DIREKTORJEV
pri Občinskem ljudskem odboru SEVNICA razpisuje na osnovi 1. odstavka 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 52-644/57)
mesto
direktorja
v Rudniku rjavega premoga Krmelj v Krmelju
Kandidati morajo v pogledu strokovne izobrazbe izpolnjevati sledeče pogoje:
— rudarski inženir z najmanj 5-letno prakso v rudarstvu, ali
— rudarski strokovnjak s srednjo strokovno izobrazbo in najmanj 10 let strokovne prakse.
Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja in dokumenti o kvalifikaciji dostavite komisiji za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Sevnica najkasneje do 15. novembra 1958.
Številka: 03/1-3490/3.
KOMISIJA ZA RAZPIS MEST DIREKTORJEV PRI OBLO SEVNICA
6354-R

POZOR!
Obveščamo vse zainteresirane potrošnike, da bomo pričeli s SKLEPANJEM POGODB ZA LETO 1959 OD 15. OKTOBRA DO ZAKLJUČNO 1. DEC. 1958.
Prijava potrebnih količin in izbora (asortimana) dostavite, prosimo, na naš naslov v edrtem roku zaradi sklepa pogodb.
»ELEKTROBOSNA«
Elektrokemijska industrija — Jajce
6274-R

Komisija za delovna razmerja pri
»TITOVH ZAVODIH« Litostroj
razpisuje mesta:
ZA NADZORNIKA, službeno mesto v Pakistanu.
Pogoji: 1. Ustrezna praksa kot obratovodja ali podobno v hidrocentrali. 2. Dobro obvladanje angleškega jezika (tudi tehnično angleščino). 3. Ustrezno zdravstveno stanje za enoletno službovanje v Pakistanu. 4. Zaželeno poznavanje litostrojске opreme hidrocentrale. — Plačilo je v skladu z obstoječim tarifnim pravilnikom podjetja za nadzorne organe v inozemstvu.
DELO: nadzor nad obrati in odstranjevanje event. napak hidrocentrale za časa garancijske dobe. Uvajanje kadrov, tolmačenje načrtov in navodil novim kadrom in zaključna primopredaja po izteku garancijske dobe.
ŠTIRI TAJNICE z znanjem strojepisja, stenografije z daljšo prakso in znanjem vsaj enega tujega jezika. — **PRAVNEGA REFERENTA** z ustrezno fakultetno izobrazbo in najmanj 3 leta prakse. 6306-R

»ISKRA«, TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH IN FINOMEHANIČNIH IZDELKOV KRANJ
sprejme
šefa strokovnega računovodstva
Pogoji: ekonomska fakulteta z večletno prakso ali ekonomska srednja šola z dolgoletno prakso na vodilnih mestih v industrijskem računovodstvu; in
finančnega ekonomskega analitika
Pogoji: ekonomska fakulteta s prakso ali srednja ekonomska šola z daljšo prakso na odgovornem mestu v industrijskem računovodstvu.
Ponudbe dostavite na personalni oddelek tovarne —
»I S K R A«
6220-R

Presenečenje za kadilce
prilepskih
cigaret
PRIPRAVLJA
TUTUNOV KOMBINAT, PRILEP

K občinskemu prazniku
19. oktobru 1958
čestita vsem delovnim ljudem in občanom na področju občine
Loška dolina
ter jim želi še nadalje mnogo uspehov
Občinski ljudski odbor z množičnimi organizacijami.
Kolektivni podjetij in zadrug:
Mizarsko podjetje, Stari trg,
Kovinsko podjetje, Lož,
Trgovsko podjetje »Ulak«, Stari trg,
Gostinstvo Loška dolina, Stari trg,
Uprava goštvskih lovšč. Snežnik,
Grad Snežnik,
Tovarna lesne industrije »Brest«, obrat Marof,
Zdravstvena postaja, Stari trg,
Lekarna, Stari trg,
Kmetijska zadruga Stari trg,
Kmetijska zadruga Iga vas,
Kmetijska zadruga Babno polje.
6352-R

Upravni odbor
»TVORNICE TURPIJA I PILA«
ZAGREB - PODSUSED
razpisuje
NATEČAJ
za najboljši naziv (firme) podjetja
Namen in vsebina natečaja:
Naziv »Tovornice turpija i pila« je odgovarjal vsebini in obsegu dosedanjega programa ter je bil v skladu z dosedanjim proizvodno dejavnostjo, ki je obsegala izdelovanje vseh vrst pil in rašp ter pil za kovine in nožev za mizarsko struženje.
Novi perspektivni načrt razvoja podjetja pa predvideva razširjenje asortimana raznih vrst orodja za obdelavo kovin in lesa, tako da bo osnova bodočega programa proizvodnja rezalnega orodja za obdelavo kovin.
Perspektivnemu razvoju te vrste je potrebno vskladiti tudi naziv podjetja, tako da bi dosedanji naziv spremenili in bi ta dobil obeležje novega proizvodnega programa. Od dosedanjih značilnosti v sestavi naziva podjetja naj bi se zadržal tradicionalni zaščitni znak (»deteljica«). Zaželeno je, da naziv podjetja vsebuje poleg glavnega tudi opisni del naziva. Predlog lahko predstavlja ali kombinacijo narodnostnega ali svetovnega obeležja, toda to ni pogoj, mora pa biti enostaven strokoven in estetski.
Pogoj natečaja:
Na natečaju lahko sodelujejo vsi državljani FLRJ. Sifrirane predloge predložite z izčrpano razlago do 31. oktobra 1958. Natečajnik naj istočasno predloži osebne podatke v zapečateni kuverti z oznako »Za natečaj«.
Nagrade:
Predlogi, ki jih bo posebna komisija Upravnega odbora ocenila, kot odgovarjajoče bodo nagrajeni z naslednjimi nagradami:
I. nagrada 80.000 din
II. nagrada 50.000 din
III. nagrada 30.000 din
IV. nagrada 30.000 din
Natančnejše podatke lahko dobite pismeno ali ustno na upravi podjetja. O izidu natečaja bomo natečajnike pismeno obvestili.
6280-R

»MOTORIZACIJA« NA LADJAH V STAREM VEKU

Leta 1723 je izšla v Nürnbergu knjiga z naslovom »Natančni popis kraljevine Dalmacije od najstarejših časov do danes«. Knjiga je izšla pri založniku Petru Conradu Monathu, pisatelj knjige pa ni znan. Knjiga je zanimiva, ker opisuje ladje starega naroda Liburnov, ki je živel na obalah Dalmacije za časa Rimljanov. Liburnijske ladje so imele veslače, toda kasneje so ladje predelali in namestili na ladijski bok kolo, katero so poganjali voli. Avtor ni navedel dobe, v kateri so Liburni uporabljali ta izum. Pozneje so ga opustili, verjetno zaradi nevarnosti, v volni pri revintah. Liburnijske ladje so imele takšno kolo, kakor ladje na parni pogon v 19. stoletju pred izumom vijeka, in so plule zelo hitro.

nekateri drugi pisatelji omenjajo kolo na rimskih ladjah. Kolo naj bi začeli uporabljati na ladjah okoli leta 400, za časa cesarja Arkadija in Honorija. Toda drugi pisatelji pripominjajo, da je bila pogonska sila konj in ne vol, ker je vol za tako delo prepočasen.

Galebi razbili letalo

Angleško štirimotorno potniško letalo je v petek zjutraj na londonskem letališču pristalo v kaj čudnem stanju. Bilo je strgano in zbunkano. Na poti iz Kanade ga je napadla tropa kakih sto morskih galebov. Zdelali so »nos« letala, v katerem je radarska naprava. Prizanesli niso niti letalskim krilom. Kljub temu nenavadnemu napadu letalo ni imelo zamude.

Mačka in modras

Vsa Goriška govori o mački, ki je rešila dojenčku življenje. V vasi Plave pri Novi Gorici je mlinarjeva žena, Valentinčeva, položila sinčka v plieno košarico in jo postavila v dvorišču na toplo jesensko sonce. Otroček je sladko spal. Čez kakšno uro je bilo dojenčka nahraniti. Mati ga je dvignila iz košarice in odnesla v sobo. Ko ga je previla in nadojila, ga je nesla nazaj. Tedaj pa je opazila domačo mačko, ki je vlekla skoraj meter dolgo kačo iz košarice. Kača je bila mrtva, rožiček na nosu pa je kazal, da gre za nevarnega modrasa. Zanimivo je, da je Valentinčeva mačka že od svoje mladosti sovražila kače. Če je kdaj ujela katero na vrtu, jo je zadavila. Mačka uživa zdaj posebno spoštovanje in ljubezen vseh domačin, saj je rešila otroka gotove smrti.

Ameriški vojaki v Nemčiji so dolgo pogrešali zabave, na katere so bili doma navajeni — na priljubljene »rode« igre. Pa so si pomagali tako, da so naredili umetnega mustanga — preoblečeno leseno ogrodje, in ga z vrvmi toliko časa premetavajo, da drzni jezdec bodisi pade z njega, ali pa — zmaga. Odslej imajo vojaki-cowboyi v Babenhausenu stalne tekme »rode«, ki so postale tako priljubljene, da jih obiskujejo ob prostem času tudi vojaki drugih enot.

Neznane, toda pomembne družine

V mestih naših republik, večjih in manjših, živi poleg ostalih tudi 1.198 družin, ki imajo veliko vlogo v naši ekonomski politiki, dasti se skoro v ničemer ne razlikujejo od sosedov, niti ne od tisočev in tisočev drugih delavskih in uslužbenških družin po naši domovini. Dejansko so te družine prav zato važne, ker so tipične tako po velikosti ka-

leto. Na te podatke so zelo pozorni domači in tuji ekonomisti, nič manj pa tudi politični in gospodarski činitelji. Gibanje in formiranje dohodkov mestne družine, odnos med rednim in izrednimi dohodki po posameznih letih, struktura izdatkov glede na njihovo razdelitev za hrano, obleko, stanovanje, kulturne potrebe itd., delež in učinek potrošniških kreditov — vsi ti in še mnogi drugi podatki pomagajo, da se dobi kolikor toliko natančna predstava o življenjskem standardu v mestih. To pa je eno temeljnih in najvažnejših meril gospodarskega razvoja, saj je zboljševanje standarda poglaviti cilj vse ekonomske politike.

Zaradi tega izbirajo te družine — lani je bilo 541 delavskih in 557 uslužbenških — veliko pazljivostjo. Ker je njihovo število v razmerju do skupnega mestnega prebivalstva neznatno, poskušajo izbrati take, ki so, po statistično rečeno, čimbolj »reprezentativne«, to se pravi, da čimbolj ustrezajo povprečju. Tako morajo biti na primer vse enake po notranji sestavi: zaposlen oče, mati — gospodinja in dvoje otrok. Taka družina je namreč najpogostnejša in tipična za naša mesta. Po drugi strani pa, po raznih in številnih drugih merilih, sestavljajo te družine zelo raznoliko družbo, v kateri prispeva vsaka ekonomska značilnost k ustvarjanju splošne podobe.

Te družine žive v 34 mestih vseh republik. Očete so zaposleni na najrazličnejših delovnih mestih. Med delavci je zastopanih 24 poklicev (od rudarjev, instalaterjev in električarjev, do grafikov, prodajalcev in soferjev), med uslužbenci pa je 10 poklicev (od umetnikov in znanstvenikov preko vodilnih poklicev v ustanovah in podjetjih do kontrolorjev, blagajnikov in telefonistov). Zelo je raznolika tudi narodnostna sestava: poleg Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki jih je največ, so

zastopani Makedonci, Siptarji in pripadniki drugih pomembnih narodnih skupin. Tudi otroci so vključeni v vseh starostih, od dojenčkov do deklet in fantov, ki se bližajo 18. letu starosti. Tam, kjer gre za ta zadnji primer, je razumljivo, da morajo statistiki že iskati novo štirilansko družino, ki bi se lotila vestnega vodenja posebnega dnevnika dohodkov in izdatkov.

Najti tako družino pa ni tako preprosto, kakor kaže na prvi pogled. Ni namreč dovolj samo to, da družina izpolnjuje številne pogoje, ki jih postavljajo statistiki, tako glede velikosti, poklica starševine, kraja stanovanja, višine dohodkov itd. Izpolnjen mora biti namreč še drug važen pogoj, da gospodinja pristane, da bo za sorazmerno majhen honorar, vestno iz dneva v dan vnašala v dnevnik vse dohodke in izdatke. To pa mora delati zelo podrobno, vnašati je treba ne samo plačo in otroške doklade, marveč tudi sleherni dinar, ki je zaslužen po strani. Enako mora vnašati izdatke za hrano in kurjavo in sicer podatek za vsakega pol kilograma čebule ali mesa, za vsako vstopnico za kino in za vsak otroški zvezek.

Morda je malo čudno slišati, vendar je neizpodbitno res: zelo težko je najti v naših mestih potrebno število takih družin. Skromni honorar, ki je predviden za take »tipične družine«, vsekakor ne more imeti posebne vloge; vestnost gospodinjic, ki je temeljnega pomena, se ne more zagotoviti s honorarjem. Kontrola, ki je smiselna organizirana na višjih stopnjah statistične obdelave, seveda ni vsemogoča. Od števil, ki jih vnaša gospodinja vsak dan v dnevnik dohodkov in izdatkov, pa je odvisna slika o razvoju življenjskega standarda v mestih, podoba, katero je mogoče brati kakor odprto knjigo po podatkih, preračunanih in urejenih s statističnimi stroji.

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA JOVILLA
RISE MIKI MUSTER

196. Tovařia sta sklenila, da si bosta ob slapu poiskala prenočišče. Mahnila sta jo vsak v svojo smer. Peter je kmalu prišel do skalne votline z ozkim vhodom. Ko se je sklonil, da bi si ogledal notranjost, je zaslišal v temi jezno renčanje. Preden se je mogel umakniti, je pridrvela na plano žival, ki jo je bil popoldne zagledal v gozdu.

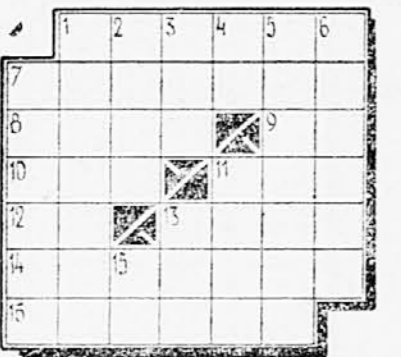

197. Peter je odskočil v glasnim krikom in se pognal v beg. Tekel je hitro, a rosomah je bil še hitrejši, zato se je po petdesetih korakih obrnil in se postavil v bran. Komaj je zamahnil s kijem, se je žival tiho in bliskovito pognala proti njegovemu vratu. Se enkrat je zamahnil in poklical Jima na pomoč.

198. Njegov kij je zadel rosomaha med krvoločne žareče oči. Udarec je bil močan, a je le za trenutek zadržal besno žival, ki se je spet pognala proti njemu. Peter je spustil kij na tla in zagrabil rosomaha za prednje noge, da bi se branil, dokler mu ne bo Jim pritekel na pomoč. Njegove krepke mišice pa niso mogle zaustaviti zveri.

Križanka

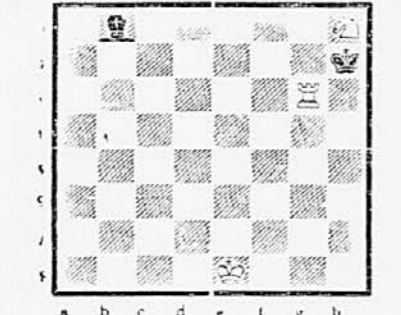
VODRAVNO: 1. veleostna cesta z dreverodom, 7. predsednik Ljudske skupščine LRS, 8. rižovo žezanje, 9. osebni zaimek, 10. čut, 11. jez, bes, 12. kvirski izvez, 13. mednarodna oznaka za izdelano v..., 14. trgovski predmet, blago, 15. najslavnejši trojanski junak, ki je padel v boju z Ahilom.

NAVPIČNO: 1. pregale, zapreke, 2. pisarna, 3. podoba, 4. začetnici hrvaskega pesnika in pisatelja, ki je umrl kmalu za Otonom Zupančičem, 5. delavec, ki dela na akord, 6. okrogla cvetna zreda, 7. užina goba, 11. moški suknič, 12. bajestvoje, 13. začetnici slovenskega slikarja in kiparja (barvne risbe za Martina Krpana).

REŠITEV TORKOVE KRIŽANKE
VODRAVNO: 1. studio, 7. Prevost, 8. saten, -o, 9. lkar, 10. OM, 11. ha, 12. teža, -o, 14. Pupin, 15. zverina 17. Ankača.

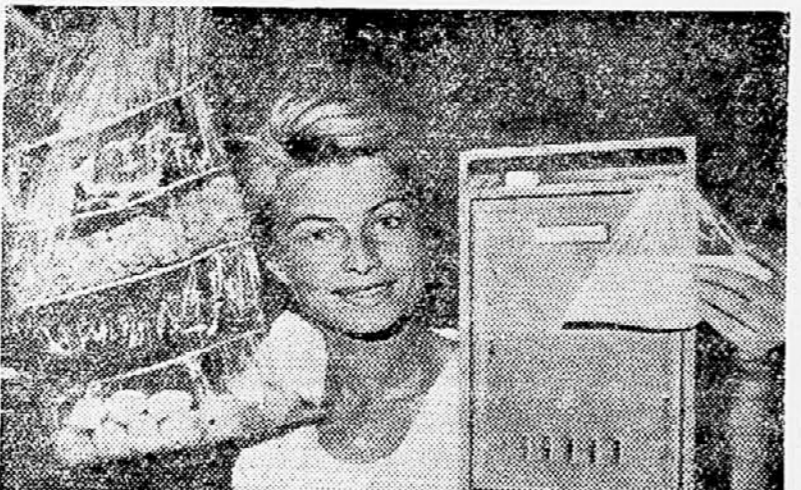
SAH

25.
A. RAGOZIN
61 - 1937

Belj na potezi dobi
Belj: Ke1, Tg5, Sh6 (3)
Crni: Kht, Lb8 (2)

REŠITEV VALOGE ST. 23
Taj e2, 2. Sbi

Nemška industrija resnično skrbi za zaposlene žene in jim skuša čimbolj olajšati domače gospodinsko delo. Pri tem nima majhne vloge industrija ambalaže. Na sliki vidimo gospodnjo, ki vzame zjutraj iz svojega poštnega predalčka mleko in plastični vrečki ter v posebni vrečki na pol pripravljeno kosilo za tri osebe, ki ga je treba le še pogreti ali speči. V vsakem predalčku vrečice je druga čaja, prikuha, meso, priloga. Ko pride gospodinja iz službe, ji ni treba šele pripravljati jedil za kosilo. Vendar je to šele »pesem prihodnosti« — tudi v Nemčiji. Tako ambalažo za prehrano so namreč šele pokazali na sejmu ambalaže v Hamburgu. Sicer pa tudi gospodnje v Nemčiji še vsak dan lupijo krompir, čistijo solato in kupujejo mleko v steklenicah...

DOKUMENTARNI POSNETEK

Kor po dohodkih in izdatkih ter načinu življenja. Ravno s povprečnostjo so postale predmet posebnega zanimanja statistikov, ki so jih izbrali zato, da bi dobili kar najnatančnejšo podobo o gospodarskem položaju tipične jugoslovanske mestne družine.

Podatke, do katerih prihajajo statistiki s proučevanjem v okviru stalne ankete o družinskih proračunih, objavljajo že od 1953 sem, redno vsako

Hitro, globoko!

»Zdaj plovemo z vso razpoložljivo hitrostjo. Zapelji jo kar se da globoko. Če je treba, jo nagni vse do dvajsetih stopinj,« sem mu povedal. Ukaz je bil odveč, saj je Tom vedel, v kako resnem položaju smo se znašli, in je že sam nagnil ladjo v kot petnajstih stopinj. Na poševnih tleh je bilo že težko stati.

Nič več nisem mogel storiti in ni bilo vzroka, da bi z gorvorjenjem v telefon še dalje onemogočal drugim, da bi ga uporabljali. Kljub temu pa sem poslušal dalje in bil čez nekaj trenutkov nagrajen za potrpežljivost s poročili iz različnih oddelkov. Udarci so poškodovali skoraj vse, a škoda ni bila očitno nikjer prehuda, razen v zadnjem torpednem oddelku. Glas, ki je prišel od tam, je rekel preprosto: »Pri nas gori.«

»Ali boste lahko sami pogasili?«
»Da, sir, že gasimo.« Oddahnil sem se. Do gasilskega orodja nisem mogel. Može je zadnjega torpednega oddelka si bodo morali pomagati sami ali pa zapustiti oddelk. Naša poglavitna naloga je bila spraviti Walrus v varne globine.

Ladja se je zdaj gibala drugače — manj sunkovito. Pogledal sem na globinomer. Spet smo bili pod vodo! Krov se je še bolj nagnil; da bi obdržal ravnotežje, sem se moral oprijeti periskopske cevi. Libela, ki je bila podobna zakrivljeni zidarski vodni tehnični, je kazala, da smo dosegli naklonski kot osemnajstih stopinj, torej več, kakor sva kdajkoli dotlej izkusila Walrus — in jaz, tudi če štejemo vratolomno vožnjo s poljsko posadko na S-16. Upal sem, da bomo vzdržali, in se v duhu zaobljubil, da bomo za naprej zmerom pluli pod položnejšim kotom, kot navadno, če se bomo le izvlekli iz tega precepa.

Quin je vstajal, se opotekal in se še zmerom držal za ranjeno roko.
»Kritična globina, kapitan?« je spregovoril skozi skrivljene, brezkrvne ustnice.

Vprašanje je prišlo od Toma. Že precej pred tem smo se odločili, da se bomo v okoliščinah, kot so bile te, v katerih smo se znašli zdaj, zmerom spustili do kritične globine. Tom nas ne

bi spraševal, ali naj se spusti tako globoko, če ne bi bili na tem, da lahko vsak hip presežemo kritično globino.

Vedeli smo, da je naš trup preračunan na večkratno varnost. Če je bilo sploh kdaj treba prekoračiti kritično globino, je nastopila takšna priložnost zdaj. Moj odgovor je povzročil na Quinovem obrazu začuden izraz, potem pa ga je prenesel dalje.

Walrus se je potapljal globlje in globlje in kazalec globinomera je lezel naglo navzgor. Instrument, ki je kazal, kako globoko je potopljen opazovalni stolp, je mogel pokazati največ sto petdeset čevljev. Ko je dosegel številko sto štirideset, sem zaprl zunanja vrata, ki so vodila do membrane, ker sem se bal, da bi utegnili pritisk pokvariti občutljivi mehanizem. Slišali smo glasni zvok, ki ga je povzročala voda, ko je tekla mimo nas. Energija, ki smo jo vtilivali v vijake, je pričela učinkovati.

»Dve sto čevljev!« je rekel Quin. Naš naklonski kot se ni spremenil niti za las.

»Dve sto petdeset čevljev!« Naklonski kot je bil še zmerom tolikšen kot prej. Tom je izvrševal moja navodila dobesedno. Nasledel je pričel ladjo izravnovati, dokler ni pri isti hitrosti dosegla skoraj vodoravnega položaja. Medtem ko je drla skozi vodo, ji je podrhtevalo vse ogrodje. Spreddaj in nekoliko nad nami se je nekaj zgodilo in za hip sem zaslišal treskajoč, zveneč grom. Potem je hrup prenehal.

Nagnil sem se nad prisluškovalni aparat. O'Brien je pogledal navzgor in odkimal z glavo. Pri tej hitrosti ni mogel slišati ničesar. Čakal sem še nekaj trenutkov. Takole bomo pluli še nekaj minut, sem si mislil, potem pa bomo počasi zmanjšali hitrost in se poskusili odplaziti...
UAMMMMM! Se ena globinska bomba.
UAMMMM!... UAMMM!... UAMMM!... Se tri. V primerjavi s tistimi od prej si zaradi teh res ni treba beliti las, a vendar so spet naredile zmedo v vodovju. Morda pa nam bo prav to ustvarilo možnost, ki smo jo potrebovali.

»Krmilo popolnoma česno!« sem zaklical Oregonu. Z vso

silo je pričel obračati kolo in ladja se je nagnila rahlo na desno, nasprotno kot na površini. Številčnica girokopskega kompasa se je pričela naglo sukat.

»Vsi naprej s tretjino.« Tole bo pomirilo naše vijake, ki so zdaj razbijali na vso moč. S hitrostjo, ki smo si jo že pridobili, bo ladja preplula še dobršno razdaljo. Spet sem vzdignil telefonsko slušalko.

»Tom,« sem poklical. — »Da?«

»Nisem slišal, da bi preplaval negativne. Ali si jih?«

»Polni so!«

»Dobro! Zdaj bi rad, da bi zmanjšali hitrost, da bi pluli kar se da počasi in tiho. Ostali bomo v tej globini in pluli kar se le da tiho. Z zagonom, ki smo si ga pridobili, in ob rjovenju in odmevih ob eksplozijah globinskih bomb bo to morda ugodna možnost!«
Naravno okolje podmornice je globoko, tiho morje. Kolikor globlje se lahko potopi, toliko varnejša je in kadar ima nad seboj udobno pokrivalo sto in sto čevljev oceanu, se lahko podmorničar oddahne. Globoko v morju ni gibanja, ni glasu razen tistega, ki ga vnaša tjakaj nezdrava človeška samovolja. Počasno, mirno premikanje globokomorskih tokov, bliskovito hlastanje ali tleskanje podmorskega življenja, tu in tam celo delfinovo sopenje ali grgranje — vse to je uglaseno v globoke, mirne tone, podrejeno prvotnemu miru globin. Življenja je tukaj, kajpak, veliko, in smrti tudi, saj ni ne eno ne drugo morju tuje. A čeprav sta kruti, povzročata celo življenje in smrt v globokem morju malo ali nič hrupa.

Isto velja za podmornico, ki se mora zato, da bi preživela, pridružiti tem prvinskim otrokom narave, ki zmerom iščejo mir. Hrup pomeni smrt. V prvinski džungli morja je tišina, tako kot počasnost ali popolno mirovanje, sredstvo, ki ti pomaga, da ostaneš živ. In globoko v črnih globinah, kjer živijo samo tiste globokomorske pašasti, ki nikoli ne vidijo dnevnih svetlobe, ki se nikdar ne približajo površju in za katere tega površja v resnici sploh ni, v teh črnih globinah si je iskal Walrus rešitev.